

Biståndspolitisk plattform

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utrikesutskottet regeringens skrivelse 2013/14: 131 Biståndspolitisk plattform, följdmotioner till skrivelsen och en motion från den allmänna motionstiden 2013. Med utgångspunkt från den biståndspolitiska plattform, som har beslutats av regeringen, och från motionerna, behandlar utskottet frågor om biståndets uppgift och inriktning, biståndspolitiska mål samt effektivitet och resultatinriktning i biståndet.

Utskottet föreslår att skrivelsen läggs till handlingarna och att motionerna avslås.

I ärendet finns 22 reservationer (S, MP, SD och V) och 2 särskilda yttranden (S, MP, SD och V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Bakgrund	6
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	9
Biståndets uppgift och inriktning	9
Biståndspolitiska mål	19
Effektivitet och resultatiniiktning i biståndet	29
Multilateralt bistånd	31
Skrivelsen	33
Reservationer	34
1. Översyn av biståndet, punkt 1 (S)	34
2. Översyn av biståndet, punkt 1 (MP)	35
3. Översyn av biståndet, punkt 1 (V)	36
4. Koppling till millenniemål och PGU, punkt 2 (S, MP, V)	37
5. Sociala och ekonomiska rättigheter, punkt 3 (SD)	37
6. Perspektiv, målgrupper, prioritering, punkt 4 (S, MP)	38
7. Perspektiv, målgrupper, prioritering, punkt 4 (SD)	39
8. Perspektiv, målgrupper, prioritering, punkt 4 (V)	40
9. Bistånd via CSO, punkt 5 (SD)	41
10. Enprocentsmål, klimatfinansiering, ekosystem, punkt 6 (MP, V)	42
11. Jämställdhet, löntagarorganisationer, punkt 7 (S, V)	43
12. Samspel mellan aktörer, punkt 8 (MP, V)	44
13. System för social välfärd och skatter, punkt 9 (S, V)	44
14. Miljömässig hållbarhet och klimatanpassning, punkt 10 (MP, V)	45
15. Målkonflikter, punkt 11 (S, MP, V)	45
16. SRHR, punkt 12 (SD)	46
17. SRHR, punkt 12 (V)	47
18. Könrelaterat våld, människohandel, punkt 13 (SD)	47
19. Humanitära insatser, punkt 14 (SD)	48
20. Biståndseffektivitet, uppföljning, punkt 15 (S, MP, V)	48
21. Biståndseffektivitet, uppföljning, punkt 15 (SD)	49
22. Multilateralt bistånd, punkt 16 (SD)	50
Särskilda yttranden	52
1. Översyn av biståndet, punkt 1 (S, MP, V)	52
2. Översyn av biståndet, punkt 1 (SD)	52
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	53
Skrivelsen	53
Följdmotionerna	53
Motion från allmänna motionstiden hösten 2013	56

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Översyn av biståndet

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1 och 2,

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 6.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (MP)

Reservation 3 (V)

2. Koppling till millenniemål och PGU

Riksdagen avslår motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 13 och 14.

Reservation 4 (S, MP, V)

3. Sociala och ekonomiska rättigheter

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 och

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 5 (SD)

4. Perspektiv, målgrupper, prioritering

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 4–6,

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 9,

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 4 och

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 6.

Reservation 6 (S, MP)

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (V)

5. Bistånd via CSO

Riksdagen avslår motion

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 9 (SD)

6. Enprocentsmål, klimatfinansiering, ekosystem

Riksdagen avslår motion

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 1 och 3.

Reservation 10 (MP, V)

7. Jämställdhet, löntagarorganisationer

Riksdagen avslår motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 7, 9 och 10.

Reservation 11 (S, V)

8. Samspel mellan aktörer

Riksdagen avslår motion

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 12 (MP, V)

9. System för social välfärd och skatter

Riksdagen avslår motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8.

Reservation 13 (S, V)

10. Miljömässig hållbarhet och klimatanpassning

Riksdagen avslår motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 12.

Reservation 14 (MP, V)

11. Målkonflikter

Riksdagen avslår motion

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 15 (S, MP, V)

12. SRHR

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 11 och

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (V)

13. Könrelaterat våld, människohandel

Riksdagen avslår motion

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 18 (SD)

14. Humanitära insatser

Riksdagen avslår motion

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 8.

Reservation 19 (SD)

15. Biståndseffektivitet, uppföljning

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 3,

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6,

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 3 och

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 20 (S, MP, V)

Reservation 21 (SD)

16. Multilateralt bistånd

Riksdagen avslår motion

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 7.

Reservation 22 (SD)

17. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2013/14:131 till handlingarna.

Stockholm den 27 maj 2014

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Walburga Habsburg Douglas (M), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V) och Valter Mutt (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas regeringens skrivelse 2013/14:131 Biståndspolitisk plattform. I betänkandet behandlas också följdmotioner till skrivelsen och en motion från allmänna motionstiden 2013.

Av skrivelsen framgår att ett utkast till skrivelsen har remissbehandlats och att den slutliga skrivelsen är utarbetad med hänsyn till remissvaren.

Bakgrund

Målet för Sveriges politik för global utveckling (PGU) är att bidra till en hållbar global utveckling. Detta mål, som fastställdes vid 2003 års beslut om den svenska politiken för global utveckling (bet. 2003/04:UU3, rskr. 2003/04:112), har därmed legat fast i drygt ett decennium.

Sveriges globala utvecklingspolitik ska bidra till att uppnå FN:s millenniemål och innebära en samstämmighet och samverkan mellan politikområden. Den svenska politiken för global utveckling präglas av två perspektiv som ska vägleda regeringens arbete: fattiga människors perspektiv på utveckling och ett rättighetsperspektiv.

Regeringen beslutade 2007 att en ny modell för förstärkt resultatstyrning skulle gälla för genomförande av det svenska utvecklingssamarbetet. Modellen syftade till att öka kvaliteten och effektiviteten i svenskt utvecklingssamarbete genom att regeringens styrning skulle förtydligas och information om det svenska utvecklingssamarbetets resultat systematiskt skulle tas fram och bedömas och analyseras mot uppställda mål. Modellen tillämpades fr.o.m. budgetåret 2009, då den baserades på 2008 års resultatredovisning. I och med regeringens beslut om den biståndspolitiska plattformen upphävdes 2007 års regeringsbeslut om en modell för förstärkt resultatstyrning.

Regeringen gav i mars 2011 Statskontoret i uppdrag att utvärdera tillämpningen av regeringens modell för förstärkt resultatstyrning i utvecklingssamarbetet och lämna förslag på hur styrningen av utvecklingssamarbetet kunde förbättras. Statskontoret redovisade uppdraget i oktober 2011 (rapport 2011:25).

I budgetpropositionerna för 2013 och 2014 (prop. 2012/13:1 utg.omr. 7 och prop. 2013/14:1 utg.omr. 7), som utrikesutskottet behandlade i betänkandena 2012/13:UU2 och 2013/13:UU2, informerade regeringen om sin avsikt att besluta om en biståndspolitisk plattform som ska ersätta en stor del av gällande styrdokument. Syftet uppgavs vara att förtydliga regeringens biståndspolitiska inriktning och ytterligare fokusera det svenska biståndet, vilket enligt regeringen skulle förbättra förutsättningarna för regering-

ens biståndspolitik ska få genomslag. Regeringen klargjorde också sin avsikt att informera riksdagen om den biståndspolitiska plattformens innehåll i form av en skrivelse. Utskottet såg i betänkande 2013/14:UU2 positivt på regeringens planer på att presentera den biståndspolitiska plattformen i form av en skrivelse.

I juli 2013 beslutade regeringen om riktlinjer för resultatstrategier, som är ett sammanhållande instrument för att styra Sveriges internationella bistånd. Riktlinjerna tillämpas för strategier för både länder och regioner samt inom samarbetet med och genom multilaterala organisationer och tematiskt inriktad biståndsverksamhet.

Målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd är: att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Detta mål fastställdes i december 2013 av riksdagen som efter förslag från utrikesutskottet beslutade om en ändring av regeringens förslag till mål för utgiftsområdet. Utskottet menade att ett övergripande mål för utgiftsområdet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor. Utskottet ansåg att målformuleringen förtydligar fattigdomsbegreppet och rättighetsaspekten (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2 mom. 1, rskr. 2013/14:127).

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för den biståndspolitiska plattform, som beslutades den 13 mars 2014. Regeringen redovisar sin övergripande biståndspolitiska inriktning, sina prioriteringar och de principer och värderingar som ska vägleda svenskt bistånd. Vidare redogörs för biståndets inriktning i form av en målhierarki för biståndet och resultat som biståndet ska bidra till att uppnå. Sex biståndspolitiska delmål slås fast och till vart och ett av dessa anger regeringen vilka resultat som är särskilt viktiga. De sex delmålen är följande:

1. Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck.
2. Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och få god utbildning.
3. Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer.
4. Förbättrad grundläggande hälsa.
5. Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld.
6. Räddade liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet.

I skrivelsen anger regeringen också ett antal principer för ett effektivt och resultatriktat svenskt bistånd och redovisar sin syn på frågor om samverkan och synergier i det svenska biståndet.

Utskottets överväganden

Biståndets uppgift och inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om biståndets uppgift och inriktning.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (MP), 3 (V), 4 (S, MP, V), 5 (SD), 6 (S, MP), 7 (SD), 8 (V), 9 (SD) och 10 (MP, V) samt särskilda yttrandena 1 (S, MP, V) och 2 (SD).

Skrivelsen

Regeringen samlar i skrivelse 2013/14:131 Biståndspolitisk plattform sin övergripande biståndspolitiska inriktning och prioriteringar. I skrivelsen redovisas ett antal omvärldsförändringar av särskild betydelse för det svenska biståndets inriktning och utformning. Vidare redogörs för de grundläggande värderingar som vägleder svenskt bistånd. Det gäller bl.a. regeringens mångdimensionella syn på fattigdom vilken utgår från fattiga och förtryckta människors egna perspektiv på fattigdom och på vad som krävs för att förbättra levnadsvillkoren, vilket leder fram till regeringens ställningstagande att stärka individfokuset i biståndet. Svenskt bistånd ska sträva efter att bidra till långsiktiga och konkreta resultat för den fattiga och förtryckta människan.

En grundprincip i det internationella biståndet måste enligt regeringen vara att samarbetsländerna själva ska äga sin utveckling och kontrollera ekonomiska flöden. Sveriges bistånd ska ha tydligt fokus och biståndspolitiken ska gå hand i hand med en aktiv samstämmighetspolitik för utveckling.

I skrivelsen redovisas en tydlig målhierarki för det svenska biståndet. Motiv för valet av delmål anges och de viktigaste målgrupperna identifieras. Regeringen redogör också för hur den biståndspolitiska inriktningen ska få genomslag. Sveriges bistånd ska bidra till att internationellt överenskomna mål för fattigdomsbekämpning uppnås.

Motionerna

Socialdemokraterna anser enligt kommittémotion 2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 1 att processen för att utarbeta regeringens skrivelse om en biståndspolitisk plattform har varit sluten. Enligt partiet råder det oklarhet om plattformens status i relation till Sveriges politik för global utveckling (PGU) och olika styrdokument. Dessutom, menar Socialdemokraterna, är det oklart hur den biståndspolitiska plattformen ska operationa-

liseras, hur målkonflikter och brister i överensstämmelsen med andra styrmedel ska behandlas och hur plattformen ska vara styrande för olika aktörers arbete.

Socialdemokraterna anser att en öppen och samlad översyn bör göras av det svenska utvecklingssamarbetets styrning, organisation och rollfördelning. Översynen bör innefatta Utrikesdepartementets och Sidas (Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete) roller och arbetet med landkoncentrationen. Omvärldsförändringar och internationella reformprocesser bör beaktas. Förslag bör läggas fram om hur en väl fungerande och ändamålsenlig organisation och rollfördelning ska utformas. Översynen bör bringa klarhet i vilka mål och krav som ska gälla, vilka resultat som förväntas och hur dessa ska redovisas. Partiet betonar att samma mål och höga krav bör gälla för alla aktörer: Utrikesdepartementet, Sida, folkrörelser, näringsliv etc. I översynen av utvecklingssamarbetet bör det enligt yrkande 2 också ingå en översyn av formuleringen av målet för utgiftsområde 7.

Det är enligt yrkande 4 positivt att skrivelsen lyfter fram kvinnor och flickor som målgrupp för svenskt bistånd och att fackliga organisationer och det civila samhället tas upp. Socialdemokraterna är däremot kritiska mot att människor som lever i fattigdom eller förtryck i medelinkomstländer inte ingår i målgruppen för svenskt bistånd. Partiet understryker att tyngdpunkten i demokratibiståndet måste ligga på långsiktiga insatser.

Miljöpartiet föreslår i kommittémotion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 1, som det uttrycks i motionen, att enprocentmålet för biståndet ska hedras och att redovisningen av klimatfinansiering ska kännetecknas av öppenhet.

Partiet förordar enligt yrkande 6 en översyn av det svenska utvecklingssamarbetets styrning, organisation och rollfördelning, vilken bör genomföras i en öppen process. I en samlad översyn bör ingå att studera vilka förändringar som har genomförts och deras effekter samt att analysera såväl Utrikesdepartementets roll i förhållande till Sida som andra myndigheters genomförande av bistånd. Perspektiv från omvärldsförändringar och internationella reformprocesser samt den nya agendan för global utveckling post 2015 bör beaktas i översynen. Behovet av kompetensförsörjning bör också belysas liksom hur biståndet kan miljö- och klimatsäkras på bästa sätt och hur erfarenheter kan tas till vara och utvecklas för den internationella klimatfinansieringen.

I yrkande 3 föreslår Miljöpartiet att en analys ska göras och en instruktion utarbetas för hur svenskt bistånd ska stödja en ekonomisk utveckling som inte innebär en urholkning av naturkapital och en minskning av ekosystemens förmåga att leverera tjänster.

Sverigedemokraterna delar enligt kommittémotion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 1 inte regeringens uppfattning i den biståndspolitiska plattformen att de viktigaste målgrupperna för biståndet är kvinnor och flickor. Partiet anser att det svenska biståndet ska leda till förbättrade levnadsvillkor för särskilt utsatta grupper oavsett kön. Män och pojkar kan

vara minst lika utsatta och diskriminerade som kvinnor och flickor, exempelvis på grund av fattigdom, religiös tillhörighet eller sexuell läggning. Enligt kommittémotionerna 2013/14:U16 yrkande 4 och 2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 2 bör jämställdhetsarbetet i utvecklingsländer i högre grad inriktas på sambandet mellan att å ena sidan skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor, och å andra sidan deras möjlighet till utveckling. I yrkande 6 i den sistnämnda motionen föreslår Sverigedemokraterna att Sverige i högre grad än i dag bör uppmärksamma och verka för barnets rättigheter och för genomförande av de grundläggande principerna i FN:s barnkonvention.

Sverigedemokraterna anser i motion 2013/14:U16 yrkande 2 att dagens bistånd med inriktning på de medborgerliga och politiska rättigheterna och stöd till politiska institutioner och myndigheter har alltför stor omfattning. Enligt partiet bör biståndet i ökad utsträckning inriktas på sociala och ekonomiska rättigheter och utgå från den enskilda människans vardag. En huvudinriktning bör enligt yrkande 3 vara bistånd genom det civila samhället. Också i motion 2013/14:U310 yrkande 1 betonas att de sociala och ekonomiska rättigheterna bör prioriteras i högre grad i biståndet, exempelvis genom insatser för jordbruksutveckling för ökad livsmedels säkerhet, rent vatten, grundläggande sanitet, utbildning och hälsa.

Sverigedemokraterna är i motion 2013/14:U16 yrkande 9 kritiska mot att regeringen enligt skrivelsen talar om att Sverige ska lämna bistånd till länder där behovet är som störst. Partiet anser att biståndet ska riktas utslutande till de minst utvecklade länderna.

Vänsterpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. yrkande 1 att en bred och inkluderande process bör inledas i syfte att ta fram en ny biståndspolitisk plattform. Partiet riktar kritik mot hur den biståndspolitiska plattformen har tagits fram. Den breda erfarenhet och kompetens som finns i Sverige bör enligt partiet tas till vara när biståndspolitiken utformas. Det är angeläget att söka brett politiskt stöd för biståndspolitikens grunder för att garantera långsiktighet i den svenska utvecklingspolitiken. Partiet anser i yrkande 2 att regeringen ska få i uppdrag att återkomma till riksdagen med ett förslag till biståndspolitisk plattform i form av en proposition.

Synen på fattiga människor som förändringsaktörer bör enligt yrkande 5 avspeglas i det övergripande målet för svenskt bistånd. Partiet är kritiskt mot regeringens individfokus i biståndet och understryker att en genomgripande förändring av världen kräver att människor går samman och gemensamt arbetar för förändring.

I yrkande 6 konstaterar Vänsterpartiet att en majoritet av jordens fattiga lever i medelinkomstländer. Regeringens politik, som innebär att svenskt utvecklingsarbete ska fokusera på låginkomstländer, kritiserar av partiet. Om fattigdomen ska utrotas räcker det enligt partiet inte att lämna bistånd enbart till låginkomstländer. Fattiga människors behov, intressen och förutsättningar ska vara en utgångspunkt i strävandena mot en rättvis

och hållbar utveckling. Politiken ska enligt partiet präglas av fattiga människors perspektiv på utveckling. Vänsterpartiet betonar att den biståndspolitiska plattformen behöver ha ett tydligt fattigdomsfokus. Målgruppen för svenskt bistånd bör enligt yrkande 4 vara fattiga människor i allmänhet och fattiga kvinnor i synnerhet.

Vänsterpartiet understryker i yrkande 13 att allt utvecklingssamarbete måste kopplas till uppfyllande av millenniemålen, politiken för global utveckling och den nya agendan för global utveckling post 2015. Därmed bör regeringen enligt yrkande 14 säkerställa att alla aktörer som arbetar med utvecklingssamarbete, inklusive den privata sektorn, följer Sveriges politik för global utveckling och Sveriges officiella utvecklingsmål.

Utskottets ställningstagande

Målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd är: att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Detta mål fastställdes i december 2013 av riksdagen som efter förslag från utrikesutskottet beslutade om en ändring av regeringens förslag till mål för utgiftsområdet. Utskottet menade att ett övergripande mål för utgiftsområdet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor. Utskottet ansåg att målformuleringen förtydligar fattigdomsbegreppet och rättighetsaspekten (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 2013/14:127). Utskottet använde i betänkandet formuleringen ”*förbättrade* levnadsvillkor” vilken regeringen har ändrat till ”*bättre* levnadsvillkor” i den biståndspolitiska plattformen. Utskottet anser att denna smärre språkliga förändring inte innebär någon förändring i sak.

Utrikesutskottet har under de två senaste mandatperioderna fortlöpande följt och redovisat överväganden om styrning, uppföljning, utvärdering och analys av Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Motsvarande frågor har behandlats i de budgetpropositioner (utg.omr. 7) som lämnats under de aktuella riksmötena och där regeringen fortlöpande lämnat information om reformarbetet på biståndsområdet. Utskottet har främst tagit upp de nämnda frågorna i budgetbetänkanden om utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (betänkandena 2007/08:UU2, 2008/09:UU2, 2009/10:UU2, 2010/11:UU2, 2011/12:UU2, 2012/13:UU2 och 2013/14:UU2). Som exempel kan nämnas att utskottet har behandlat frågor om landfokusering, sektorskoncentration, tematiska prioriteringar i biståndet, styrmodeller, kvalitet och effektivitet, organisation av utvärderingsverksamheten, resultatredovisning och öppenhet.

Regeringen fastställde 2007 en modell för förstärkt resultatstyrning inom det internationella utvecklingssamarbetet. Modellen syftade till ökad systematisk styrning och uppföljning av utvecklingssamarbetet. Genomförandet skedde successivt.

År 2011 fick Statskontoret i uppdrag av regeringen att utvärdera styrmodellen och lämna förslag på hur styrningen av utvecklingssamarbetet kunde förbättras. Statskontoret redovisade resultatet av uppdraget i rapporten *Styrning av svensk biståndspolitik – en utvärdering* (2011:25). Den centrala frågan för utvärderingen av styrmodellen var enligt Statskontoret om denna hade bidragit till en effektiv, tydlig, långsiktig, strategisk och resultatutrikad styrning av utvecklingssamarbetet. I rapporten lämnades förslag om hur regeringens styrning av utvecklingssamarbetet kunde förbättras.

Utrikesutskottet förutsatte i betänkande 2011/12:UU2 att regeringen skulle återkomma till riksdagen med en redovisning av vidtagna eller planerade åtgärder med anledning av Statskontorets utvärdering eller andra studier och överväganden som gäller förändringsarbete om bl.a. styrning och kontroll. Som nämnts ovan har regeringen lämnat sådan information i budgetpropositionerna.

Regeringen beslutade i juli 2013 om riktlinjer för resultatstrategier som ska vara ett sammanhållande instrument för att styra Sveriges internationella bistånd. Riktlinjerna tillämpas för strategier för både länder och regioner, i samarbetet med och genom multilaterala organisationer och för tematiskt inriktad biståndsverksamhet.

Biståndskommittén (Dac, Development Assistance Committee) inom OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) ansåg i den granskning av Sveriges utvecklingssamarbete som publicerades 2013 att Sverige kommit långt i utvecklingen mot en tydligare styrning av biståndet (Peer Review Sweden 2013). I rekommendationerna till Sverige förespråkade Dac bl.a. minskad komplexitet i styrsystemen för Sveriges utvecklingssamarbete.

Utskottet ser positivt på regeringens beslut om reformeringen av styrsystemet inklusive riktlinjerna för resultatstrategier. I beslutet framhålls betydelsen av resultatuppföljning som ett led i den strategiska styrningen liksom vikten av att lära av erfarenheter och att använda kunskap om vad som fungerar och ger resultat. I och med att riktlinjerna har samlats i ett enda dokument som avser alla former av resultatstrategier har styrningen förenklats.

Utskottet välkomnar att ytterligare ett viktigt steg för att reformera och förtydliga styrningen av biståndet togs i mars 2014 och med regeringens beslut om en biståndspolitisk plattform, som redovisas i skrivelse 2013/14:131. Där har regeringen samlat sin övergripande biståndspolitiska inriktning och prioriteringar, vilket ytterligare fokuserat det svenska biståndet och förbättrat förutsättningarna för att regeringens biståndspolitik ska få genomslag. Utskottet värdesätter regeringens klagörande av målhierarkin för det svenska biståndet och dess relation till politiken för global utveckling (PGU). Målhierarkin redovisas såväl skriftligen som i grafisk form i skrivelse 2013/14:131. Utskottet bedömer att den biståndspolitiska plattformen är väl ägnad att bidra till ett än mer effektivt, resultatutrikat, långsiktigt, innovativt och öppet bistånd. Utskottet konstaterar att besluten om

den biståndspolitiska plattformen och om de nyss nämnda riktlinjerna för resultatstrategier ligger i linje med Dacs rekommendationer om minskad komplexitet i styrningen av utvecklingssamarbetet.

Som nyss nämndes har regeringen i budgetpropositionerna under en följd av år informerat riksdagen om reformeringen av styrningen och uppföljningen m.m. Dessutom har såväl den tidigare som den nuvarande biståndministern såväl i kammardebatter som vid utskottssammanträden redogjort för och tagit del av synpunkter på reformarbetet. Utskottet anser inte, vilket hävdas i motioner, att förankringen i riksdagen av reformarbetet är bristfällig. När det gäller förankringen av den biståndspolitiska plattformen i övrigt konstaterar utskottet att ett utkast till skrivelsen har remissbehandlats och att den slutliga skrivelsen har utarbetats med hänsyn till remissvaren. Utskottet delar inte uppfattningen i motioner om att det skulle råda oklarhet om den biståndspolitiska plattformens status i förhållande till PGU:n och andra styrdokument. Inte heller delar utskottet uppfattningen att det behövs en samlad översyn av biståndet, vilket förespråkas i motioner. Utskottet avvisar också motionsförslagen om att göra en översyn av det nyligen fastslagna målet för utgiftsområde 7 och om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag till biståndspolitisk plattform i form av en proposition.

Utskottet noterar att regeringen i bilaga 2 till beslutet om den biståndspolitiska plattformen redovisar en förteckning över vilka policyer och andra styrdokument som regeringen tidigare fastställt och som upphävs genom beslutet om plattformen.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2013/14:U15 yrkandena 1 och 2 (V), 2013/14:U17 yrkandena 1 och 2 (S) och 2013/14:U18 yrkande 6 (MP).

Som framgår av betänkandets inledande del står utskottet bakom det övergripande sammanhållande målet för utgiftsområde 7, vilket är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Det långsiktiga målet om att utrota fattigdom och förtryck är långt ifrån uppnått. Senast i betänkande 2013/14:UU2 slog utskottet fast att Sverige ska fortsätta att ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd där det bilaterala och multilaterala stödet samverkar. I det betänkandet välkomnade utskottet att regeringen i budgetpropositionen för 2014 aviserade en svensk kraftsamling inför och bortom 2015, vilket innebär agerande för en högre grad av måluppfyllelse innan millenniemålen löper ut och ett åtagande att stödja kommande globalt överenskomna utvecklingsmål. Utskottet konstaterar att detta ligger i linje med motion 2013/14:U15 (V) yrkande 13 som därmed avstyrks av utskottet.

När det gäller motionsförslaget om att alla aktörer som arbetar med utvecklingssamarbete ska följa Sveriges politik för global utveckling och Sveriges officiella utvecklingsmål erinrar utskottet om sitt ställningstagande i betänkande 2013/14:UU2 där utskottet med anledning av ett likartat motionsförslag slog fast att svenskt utvecklingsbistånd ska stå i

överensstämmelse med Sveriges politik för global utveckling. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet den nu aktuella motionen 2013/14:U15 (V) yrkande 14.

I motioner föreslås att det svenska biståndet i högre grad ska inriktas på sociala och ekonomiska rättigheter.

Utskottet anser, som tidigare framhållits i ett flertal utskottsbetänkanden, däribland betänkande 2012/13:UU15, att de mänskliga rättigheterna gäller för alla människor utan åtskillnad, oavsett land, kultur eller specifik situation. Ingen regering kan hävda särskilda förhållanden som tradition, kultur eller religion som en ursäkt för att kränka de mänskliga rättigheterna. De mänskliga rättigheterna är universella, ömsesidigt samverkande och odelbara. Detta är, som framgår av skrivelse 2013/14:131, en central utgångspunkt för Sveriges utvecklingspolitik, och därigenom även för biståndet.

Demokrati och respekt för politiska och medborgerliga rättigheter är viktiga förutsättningar för att förverkliga ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Genomförandet av dessa rättigheter bidrar också till att uppnå demokrati.

Utskottet konstaterar att främjande av en rad sociala och ekonomiska rättigheter lyfts fram i den biståndspolitiska plattformen, däribland jordbruksutveckling, rent vatten och sanitet, utbildning och hälsa, vilket enligt utskottet ligger i linje med förslagen i de aktuella motionerna. Regeringen beslutade i maj 2014 om resultatstrategier för ekonomiskt hållbar utveckling, socialt hållbar utveckling och särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering. Samtliga tre resultatstrategier avser perioden 2014–2017.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2013/14:U16 (SD) yrkande 2 och 2013/14:U310 (SD) yrkande 1.

Som framgått ovan framförs i några motioner synpunkter på de målgrupper för Sveriges bilaterala bistånd som anges i regeringens skrivelse. Utskottet gör följande överväganden med anledning av dessa motionsförslag.

Målhierarkin utgår från målet för politiken för global utveckling som därefter avgränsas till det övergripande målet för utgiftsområde 7, dvs. att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Målet innebär enligt utskottet ett förtydligande av fattigdomsbegreppet och rättighetsaspekten. Utskottet anser att synen på fattiga människor som aktörer tydligt avspeglas i det övergripande målet för svenskt bistånd.

En stor del av det svenska biståndet lämnas via bilateralt utvecklingssamarbete. Utskottet instämmer i regeringens generella utgångspunkt att Sverige ska koncentrera sitt bilaterala bistånd till de länder där behoven är som störst, där svenska biståndsansträngningar bedöms kunna leda till goda resultat och där svenskt bilateralt bistånd bedöms ha ett tydligt mervärde. Utskottet delar därmed regeringens uppfattning att det bilaterala biståndet huvudsakligen ska riktas till människor som lever i fattigdom eller förtryck i länder som har begränsade egna resurser, dvs. låginkomst-

länder. Många av de människor som lever i låginkomstländer lever tillika i konflikttrabbade länder. Utöver det bilaterala biståndet riktat till låginkomstländer anser utskottet i likhet med regeringen att biståndet har en uppgift att främja demokrati och mänskliga rättigheter samt bidra till fred och försoning och miljö och klimat även i länder som inte tillhör de allra fattigaste.

I den biståndspolitiska plattformen identifieras ett antal omvärldsförändringar av särskild betydelse för det svenska biståndets inriktning och utformning. Regeringen konstaterar att människor som lever i fattigdom och förtryck i allt större utsträckning lever i medelinkomstländer, dvs. länder som själva har resurser och kapacitet att minska fattigdomen och som dessutom samtidigt kan vara såväl givare som mottagare av bistånd. Genom att lämna svenskt utvecklingsbistånd via multilaterala kanaler kan Sverige nå människor som lever i fattigdom även i medelinkomstländer, där Sverige inte har något bilateralt biståndssamarbete. Medelinkomstländerna måste dock i större utsträckning bidra med inhemska resurser i syfte att minska de fattigas utanförskap, skapa delat välstånd och minskad ojämlikhet.

I fråga om motionsförslagen om prioriteringen av kvinnor och flickor i biståndet konstateras i skrivelse 2013/14:131 att bl.a. jämställdhet och kvinnors rättigheter samt barnets rättigheter är centrala delar av rättighetsperspektivet. Utskottet stöder regeringens uppfattning att de viktigaste målgrupperna för svenskt bistånd ska vara kvinnor och flickor i fattiga länder samt de människor på olika håll som lever i fattigdom och förtryck. I nästa avsnitt i betänkandet återkommer utskottet till de biståndspolitiska delmålen, däribland det delmål som innefattar ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2013/14:U15 (V) yrkandena 4–6, 2013/14:U16 (SD) yrkandena 1, 4 och 9, 2013/14:U17 (S) yrkande 4 och 2013/14:U310 (SD) yrkandena 2 och 6.

När det gäller motionsförslaget om att det svenska biståndets huvudinriktning ska gå genom det civila samhället anser utskottet att det civila samhällets organisationer (CSO) har stor betydelse i utvecklingssamarbetet. Utskottet framhöll i betänkande 2013/14:UU2 att det civila samhället och dess organisationer är en stark förändringskraft som har en nyckelroll i arbetet för fattigdomsminskning. Ett nära samarbete med CSO:er kan komplettera eller ersätta direkt statligt stöd. Många CSO:er har potential att verka lokalt, nära och med de fattiga och förtryckta människor som det svenska biståndet syftar till att nå.

Utskottet välkomnar att regeringen i år har inlett en dialog med svenska CSO:er för att nå fram till en vägledande överenskommelse om hur man kan fördjupa dialogen och samverkan mellan statliga och icke-statliga biståndsaktörer.

Den av regeringen beslutade strategin för stöd genom svenska CSO:er löper ut vid årsskiftet 2014/2015. I år har regeringen anslagit 1,7 miljarder kronor för genomförande av strategin. Senare i år kommer regeringen att

inleda arbetet med en ny CSO-strategi. Här kan också nämnas att regeringen i mars 2014 gav Sida i uppdrag att lämna förslag om hur en särskild stödform för innovativa ansatser, organisationer och aktörer inom CSO-strategin skulle kunna utformas. Vidare ska en ny informations- och kommunikationsstrategi på biståndsområdet utarbetas 2014.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U16 (SD) yrkande 3.

I en motion föreslås, som det uttrycks i denna, att enprocentsmålet ska hedras, och att klimatfinanseringen ska redovisas öppet.

Utskottet tillstyrkte i betänkande 2013/14:UU2 att biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete 2014 fastställts till 1 procent av den beräknade bruttonationalinkomsten (BNI). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag, vilket innebär att det s.k. enprocentsmålet upprätthålls under hela regeringsperioden sedan 2006. Utskottet välkomnar att regeringen i 2014 års ekonomiska vårproposition (prop. 2013/14:100) anger att biståndsramens storlek under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd bedöms uppgå till 1 procent av BNI varje år 2014–2018. Utvecklingen av BNI bedöms leda till en ökning av biståndet med ca 10 miljarder kronor mellan 2013 och 2018.

När det gäller klimatfinansiering är Sverige alltså en av de mer betydande givarna av klimatbistånd i absoluta tal och ett av de största givarländerna i förhållande till ekonomin per capita. Regeringen fortsätter under 2014 att bidra med klimatbistånd via bilaterala, regionala och multilaterala kanaler.

Nya och additionella resurser är ett komplext begrepp som förekommer såväl i biståndsdebatten som i olika multilaterala förhandlingar, exempelvis inom FN-systemet. Det saknas enighet om hur begreppet additionella resurser ska definieras. En vanlig tolkning, som många länder förordar, är att klimatfinansieringen ska vara additionell, dvs. utöver det internationella biståndsmålet om 0,7 procent av BNI. Detta mål uppnår Sverige med bred marginal, eftersom Sveriges bistånd uppgår till 1 procent av BNI.

När det gäller frågan om öppen redovisning av klimatinsatser erinrar utskottet om att den transparensgaranti i biståndet som infördes 2010 innebär att alla allmänna handlingar och all offentlig information om biståndet aktivt ska göras tillgänglig på internet. Informationen ska göra klart när, till vem och varför biståndsmedel har betalats ut, och vad resultatet blev. Åtagandet om transparens i biståndsflöden gäller alla kostnader som ingår i biståndsramen, vilket utskottet har tagit upp i betänkandena 2012/13:UU2 och 2013/14:UU2.

Utskottet konstaterar att Sverige i sin särskilda rapportering till Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC, United Nations Framework Convention on Climate Change) redovisar uppgifter om svenskt bistånd till miljö- och klimatrelaterade insatser och till insatser

för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Rapporteringen, som följer internationellt överenskomna riktlinjer, finns tillgänglig på UNFCCC:s webbplats.¹

I december 2013 gav regeringen Sida i uppdrag att vidareutveckla informationstjänsten openaid.se i syfte att ytterligare öka transparensen i svenskt bistånd. Den övergripande målbilden är att Sverige ska vara världsledande på transparensområdet inom biståndet och drivande inom givarsamfundet. Målgruppen för openaid.se ska vara aktörer som på olika sätt är verksamma inom svenskt bistånd, journalister, forskare samt allmänheten i Sverige och programländerna. Sidas uppdrag ska slutredovisas den 1 december 2014.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U18 (MP) yrkande 1.

I en motion begärs analys och riktlinjer för hur svenskt bistånd ska stödja ekonomisk utveckling utan att negativa effekter uppstår på naturkapital och ekosystemtjänster.

Utskottet konstaterar att det i den biståndspolitiska plattformen anges att svenskt bistånd ska sträva efter att bidra till långsiktiga och konkreta resultat för den fattiga och förtryckta människan. Enligt utskottet är överväganden mellan olika politiska intressen och mål är en del i det politiska arbetet, och eftersom Sveriges politik för global utveckling i princip berör alla politikområden är förekomsten av mål- och intressekonflikter påtaglig i arbetet med utformningen och genomförandet av politiken. Utskottet har i tidigare betänkanden, senast i betänkande 2012/13:UU12, understrukit att mål- och intressekonflikter tydligare bör synliggöras inom samstämmighetspolitiken.

Frågor om hållbart nyttjande och förvaltning av ekosystemtjänster ingår i den resultatstrategi för globala insatser för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling 2014–2017 som regeringen beslutade om i februari 2014. Verksamheten inom ramen för strategin syftar till att bidra till en global miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling som i sin tur bidrar till att tillgodose fattiga människors behov av livsmedel, energi och vatten. Den del av strategin som är inriktad på hållbart nyttjande och förvaltning av ekosystemtjänster väntas bidra till följande resultat:

- Ett mer hållbart nyttjande och förvaltning av naturresurser.
- Hållbara produktions- och konsumtionsmönster, inklusive ökad utbildning och kunskap om dessa, ur ett livscykelperspektiv.
- Högre grad av integration av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i globala och nationella policyer och planer.

¹ Följande rapporter lämnades till UNFCCC i december 2013:

Sveriges sjätte nationalrapport om klimatförändringar där kapitel 7 handlar om klimatfinansiering: http://unfccc.int/national_reports/annex_i_natcom/submitted_natcom/items/7742.php

Sweden's First Biennial Report under the UNFCCC, där kapitel 5 handlar om klimatfinansiering: https://unfccc.int/national_reports/biennial_reports_and_iar/submitted_biennial_reports/items/7550.php

- Säkrare kemikaliehantering genom att globala och nationella regelverk, policyer och planer har stärkts och den institutionella kapaciteten för genomförandet har höjts.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U18 (MP) yrkande 3.

Biståndspolitiska mål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om biståndspolitiska mål.

Jämför reservationerna 11 (S, V), 12 (MP, V), 13 (S, V), 14 (MP, V), 15 (S, MP, V), 16 (SD), 17 (V), 18 (SD) och 19 (SD).

Skrivelsen

Som framgått ovan bryter regeringen i skrivelsen ned det övergripande målet för biståndet – att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck – i sex delmål. Nedan redovisas de resultat som är särskilt viktiga för vart och ett av de sex delmålen.

1. För att nå delmålet Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck är följande resultat särskilt viktiga:
 - Stärkta möjligheter att hävda medborgerliga och politiska rättigheter, utöva demokratiskt inflytande och organisera sig.
 - Stärkta demokratiska processer och institutioner samt ökad respekt för rättsstatens principer.
 - Ett livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle och stärkta demokratiseringsaktörer.
 - Ökad jämställdhet, stärkta rättigheter och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor.
 - Stärkt tillgång till fria och oberoende nya och traditionella medier.
2. För att nå delmålet Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning är följande resultat särskilt viktiga:
 - Förbättrad tillgång till utbildning av god kvalitet.
 - Fler och bättre jobb.
 - Mer inkluderande och effektiva marknader.
 - Friare handel.
 - Tryggad livsmedelsförsörjning.
 - Forskning av hög kvalitet och relevans för fattigdomsbekämpning.
 - Förbättrad tillgång till social trygghet.

- Förbättrad tillgång till öppen och säker informations- och kommunikationsteknologi.
 - Stärkt kapacitet att hantera de möjligheter och utmaningar som migration och rörlighet medför.
3. För att nå delmålet Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer är följande resultat särskilt viktiga:
- Stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar, och naturkatastrofer samt minskad påverkan på miljö och klimat.
 - Förstärkt institutionell kapacitet inom miljöförvaltande och miljörelaterade institutioner.
 - Hållbara städer.
 - Förbättrad tillgång till hållbara energialternativ.
 - Hållbar förvaltning av ekosystem och hållbart nyttjande av ekosystemtjänster.
4. För att nå delmålet Förbättrad grundläggande hälsa är följande resultat särskilt viktiga:
- Förbättrad tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt minskad utsatthet för hiv och aids.
 - Förbättrad överlevnad och mer hälsosamma liv främst för kvinnor och barn.
 - Förbättrad tillgång till rent vatten och grundläggande sanitet.
5. För att nå delmålet Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld är följande resultat särskilt viktiga:
- Minskad sårbarhet för konflikt och återfall i konflikt.
 - Ökad mänsklig säkerhet i konflikt- och postkonfliktsituationer.
 - Minskat könsrelaterat våld.
6. För att nå delmålet Räddade liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet är följande resultat särskilt viktiga:
- Ett humanitärt bistånd baserat på humanitära behov, inklusive kvinnors och barns särskilda behov.
 - Tryggad livsmedelsförsörjning i samband med humanitära kriser och katastrofer.
 - Effektivt skydd av flyktingar och internflyktingar.
 - Ökad respekt för de humanitära principerna och internationell humanitär rätt.
 - Ett starkt och samordnat internationellt humanitärt system.

Motionerna

Frågor med anknytning till delmål 1

Miljöpartiet hävdar i kommittémotion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 5 att civilsamhällets stora betydelse för utveckling inte har fått rättmätigt utrymme i skrivelsen om den biståndspolitiska plattformen. Partiet anser att en analys bör göras av hur olika aktörer samspelar i utvecklingsinsatser och ansvarsutkrävande.

Vänsterpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. yrkande 7 att stöd till organisationer som arbetar för löntagares rätt att organisera sig bör vara en viktig del av svenskt utvecklingssamarbete. Främjandet av fackliga rättigheter, kollektivavtal och facklig organisering har en avgörande betydelse för att människor ska kunna lyfta sig själva ur fattigdom och för att nå en mer rättvis och jämlik fördelning av jordens resurser.

Vänsterpartiet framhåller i yrkande 9 att för att nå framgång i fråga om de två perspektiven i svensk utvecklingspolitik, dvs. fattigdomsbekämpning och ett rättighetsperspektiv, bör ett tydligt könsperspektiv inkluderas så att mäns och kvinnors skilda villkor synliggörs och politiken utformas så att den undanröjer förtryck och diskriminering på grund av kön. Partiet anser därför att jämställdhet ska vara ett eget delmål i den biståndspolitiska plattformen och genomsyra allt svenskt utvecklingssamarbete. Sverige bör enligt yrkande 10 ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till kvinnor.

Frågor med anknytning till delmål 2

Vänsterpartiet framhåller i kommittémotion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. yrkande 8 att stöd till uppbyggnad av välfärdssystem, socialförsäkringar och effektiv beskattning bör vara centrala delar av det svenska biståndet.

Frågor med anknytning till delmål 3

Miljöpartiet kritiserar i kommittémotion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 4 att den biståndspolitiska plattformen inte ger vägledning i hur miljö- och klimatarbetet ska komma in i planeringen och budgeteringen. Partiet anser att vägledande principer bör utarbetas för hantering av de målkonflikter som kan finnas mellan utveckling på å ena sidan exempelvis områdena jordbruk, energi och stadsplanering, och å andra sidan miljö-mässigt hållbar utveckling.

Vänsterpartiet understryker i kommittémotion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. yrkande 12 att insikten om miljöns sårbarhet och de allt tydligare klimatförändringarna måste genomsyra Sveriges utvecklingspolitik i alla

delar, vilket dock i stor utsträckning inte återspeglas i den biståndspolitiska plattformen. Allt svenskt utvecklingssamarbete måste enligt Vänsterpartiet vara miljömässigt hållbart och klimatanpassat.

Frågor med anknytning till delmål 4

Sverigedemokraterna anser enligt kommittémotion 2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 4 att Sverige i dialog med länder som exempelvis Kina samt internationella aktörer som Unicef bör verka för att minska antalet flickaborter. I arbetet för flickors rättigheter bör Sverige i högre grad stödja insatser för att minska antalet flickaborter. I yrkande 5 poängterar partiet att det i dialogen med andra länder bör finnas större medvetenhet om och ödmjukhet inför att det inom EU och i andra länder i världen finns skilda åsikter om när det ofödda fostret eller barnet ska räknas som ett liv värt att skyddas. I arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bör enligt partiet större fokus ligga på att minska antalet oönskade graviditeter och aborter.

Vänsterpartiet föreslår i kommittémotion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. yrkande 11 att andelen bilateralt och multilateralt bistånd till verksamhet inom området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) bör ökas och omfatta minst 10 procent av biståndsbudgeten.

Frågor med anknytning till delmål 5

Sverigedemokraterna anser enligt kommittémotion 2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 3 att det bl.a. behövs internationell samverkan för att motverka att kvinnor och även män genom människohandel utnyttjas för sexuella ändamål. Arbetet för jämställdhet bör i högre grad prioriteras satsningar för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld samt människohandel.

Frågor med anknytning till delmål 6

Sverigedemokraterna förordar i kommittémotion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 8 att arbetet med ett effektivt skydd av flyktingar i krisens närområde och av internflyktingar ska få en högre prioritet i biståndet.

Utskottets ställningstagande

Som framgått tidigare i betänkandet värdesätter utskottet regeringens klargörande av målhierarkin för det svenska biståndet och dess relation till Sveriges politik för global utveckling (PGU). Följande figur är hämtad från skrivelse 2013/14:131.

Nedan redovisar utskottet sina överväganden med anledning av de motionsförslag som har anknytning till de olika delmålen i den biståndspolitiska plattformen.

Frågor med anknytning till delmål 1

I en följdmotion till skrivelsen om den biståndspolitiska plattformen behandlas den indelning i delmål som regeringen har fastställt. Motionärerna förespråkar att jämställdhet ska vara ett eget delmål och dessutom genomföra samtliga områden i plattformen.

Utskottet vill inledningsvis framhålla att de tre tematiska prioriteringar i biståndet som infördes 2008, dvs. demokrati och mänskliga rättigheter, miljö och klimat samt främjande av jämställdhet och kvinnors roll i utveckling, fortsätter att vägleda det svenska biståndets inriktning. De tematiska prioriteringarna ska enligt skrivelse 2013/14:131 genomföra samtliga delmål, samtidigt som de särskilt återspeglas i delmål 1 Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck och i delmål 3 Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer.

Den tematiska prioriteringen främjande av jämställdhet och kvinnors roll i utveckling innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska präglade svenskt bistånd. I såväl det operativa som det normativa arbetet ska en konsekvent jämställdhetsintegrering äga rum, vilket innebär att kvinnors och flickors situation och villkor uppmärksammas och beaktas i förhållande till mäns och pojkars. Jämställdhet ingår som resultat under delmål 1 och delmål 5, och ska återspeglas även i övriga delmål.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U15 (V) yrkande 9.

Regeringen gör såväl i nu gällande biståndsbudget som i den biståndspolitiska plattformen tydliga ställningstaganden och kraftfulla ansträngningar för att främja kvinnors rättigheter och roll i utvecklingssamarbete och SRHR i nationell och internationell politikutformning.

I regeringens policy för jämställdhet och kvinnors rättigheter inom svenskt utvecklingssamarbete angavs en huvudsaklig inriktning på följande fyra huvudområden:

- kvinnors politiska deltagande och inflytande
- kvinnors ekonomiska aktörskap och arbetsvillkor
- sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)
- kvinnors säkerhet inklusive bekämpning av alla former av könsrelaterat våld och människohandel.

Kvinnor och flickor är en prioriterad målgrupp i biståndet men utskottet är inte, som förordas i en motion, berett att förorda att minst en viss fastslagen andel av biståndet ska gå till kvinnor.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U15 (V) yrkande 10.

I en motion görs gällande att civilsamhällets betydelse för utveckling inte har fått rättmätigt utrymme i skrivelsen om den biståndspolitiska plattformen.

Som framgått ovan anges i skrivelsen vilka resultat som är särskilt viktiga att uppnå för vart och ett av de biståndspolitiska delmålen. Utskottet konstaterar att ett livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle och stärkta demokratiseringsaktörer är ett av de resultat som regeringen anser är särskilt viktiga att uppnå när det gäller delmål 1 Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck.

I den biståndspolitiska plattformen slås fast att Sverige ska bidra till att såväl kvinnor som män har möjlighet och frihet att påverka sina levnadsvillkor genom att utöva inflytande i politiska processer och beslut, samt att kunna organisera sig för detta genom det civila samhällets organisationer och politiska partier.

I den biståndspolitiska plattformen definierar regeringen begreppet ”det civila samhället” som en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Det civila samhällets aktörer har en nyckelroll för fattigdomsminskning och en särskild betydelse och potential för att bidra till demokratisk utveckling och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Därför genomförs en betydande del av det svenska biståndet i samarbete med organisationer från det civila samhället, vilket redovisades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:14 utg.omr. 7).

Utskottet ser positivt på att regeringen i skrivelsen framhåller civilsamhällets roll som utvecklingsaktör och dess betydelse för ett bistånd som syftar till att göra skillnad i människors liv och som stöder försvarare av demokrati och frihet. I likhet med regeringen anser utskottet att Sverige ska ta till vara erfarenheterna av partnerskap mellan civilsambällesaktörer i Sverige och i de länder där biståndet verkar. Biståndet ska främja tillvaratagande av potentialen i det civila samhället i samarbetsländerna och bidra till att fattiga och diskriminerade människor och grupper får ökade möjligheter att göra sina röster hörda, kräva sina mänskliga rättigheter och påverka samhällsutvecklingen.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U18 (MP) yrkande 5.

När det gäller motionsförslaget om stöd till löntagarorganisationer via biståndet konstaterar utskottet att det i den biståndspolitiska plattformen slås fast att grundläggande krav på säkerhet och arbetsmiljö ska främjas, liksom framväxt av fungerande, demokratiska och oberoende arbetstagar- och företagarorganisationer.

Utskottet understryker att främjandet av mötes- och föreningsfriheten är centralt i svenskt demokratibistånd liksom i utrikes- och utvecklingspolitiken. Mötes- och föreningsfriheten är tillsammans med bl.a. yttrandefriheten en förutsättning för demokratisering.

Utskottet står fast vid sitt ställningstagande i betänkande 2008/09:UU6 Frihet från förtryck – Sveriges demokratibistånd där sambandet mellan å ena sidan främjande av demokrati och mänskliga rättigheter i utvecklings-samarbetet, och å andra sidan bl.a. fackliga rättigheter togs upp. Rätten att organisera sig kring frågor som rör den omedelbara vardagen eller kring övergripande samhällsfrågor är ofta en förutsättning för möjligheterna att påverka den egna livssituationen och bryta sig ur fattigdom. Föreningsfriheten innefattar bl.a. rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen och rätten att bilda och ansluta sig till politiska partier.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U15 (V) yrkande 7.

Frågor med anknytning till delmål 2

Med anknytning till motionsförslaget om att biståndet ska främja en uppbyggnad av välfärdssystem, socialförsäkringar och effektiv beskattning konstaterar utskottet följande.

Demokratisk utveckling kräver fungerande och oberoende institutioner och procedurer. Utskottet ser positivt på att Sverige ska prioritera utvecklingen av en effektiv, öppen och väl fungerande förvaltning på central, regional och lokal nivå.

En ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar tillväxt är nödvändig för att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. En hållbar tillväxt stärker möjligheterna att

finansiera bl.a. social trygghet och utbildning för alla, samtidigt som möjligheterna till självförsörjning blir bättre. Utskottet delar regeringens uppfattning att biståndet har en viktig roll att främja individens möjlighet att delta i ekonomin. Biståndet kan dock endast i begränsad utsträckning påverka hur ekonomiska resurser fördelas i samarbetsländerna.

Utskottet konstaterar att förbättrad social trygghet är ett av de resultat som regeringen anser är särskilt viktiga att uppnå när det gäller delmål 2 Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och erhålla god utbildning. Prioriteringen stöds av utskottet.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U15 (V) yrkande 8.

Frågor med anknytning till delmål 3

I motioner föreslås dels att allt utvecklingssamarbete ska vara miljömässigt hållbart och klimatanpassat, dels att vägledande principer för hanteringen av målkonflikter ska tas fram.

De tre tematiska prioriteringarna i biståndet som infördes 2008, däribland miljö och klimat, fortsätter att vägleda det svenska biståndets inriktning. De tematiska prioriteringarna ska genomsyra allt bistånd. Prioriteringen miljö och klimat återspeglas dessutom särskilt i delmål 3 i den biståndspolitiska plattformen, dvs. Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer. Som redovisats tidigare i betänkandet anser regeringen att följande resultat är särskilt viktiga för att nå delmålet:

- Stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar, och naturkatastrofer samt minskad påverkan på miljö och klimat.
- Förstärkt institutionell kapacitet inom miljöförvaltande och miljörelaterade institutioner.
- Hållbara städer.
- Förbättrad tillgång till hållbara energialternativ.
- Hållbar förvaltning av ekosystem och hållbart nyttjande av ekosystemtjänster.

Utskottet värdesätter att regeringen i skrivelse 2013/14:131 ger närmare vägledning för vart och ett av de resultat som är viktiga för att nå delmålet och även belyser sambanden mellan dessa och andra önskvärda resultat i biståndet.

Som framgått av betänkandets inledande del beslutade regeringen i juli 2013 om riktlinjer för resultatstrategier som är ett sammanhållande instrument för att styra Sveriges internationella bistånd. De avser metoder för framtagande, utformning, genomförande och uppföljning av resultatstrategier som styr Sveriges internationella bistånd i enskilda länder eller regioner, genom multilaterala organisationer och genom tematiskt inriktad biståndsverksamhet. I riktlinjerna ingår en vägledning för utarbetande och

uppföljning av tematiskt inriktad biståndsverksamhet. En resultatstrategi, exempelvis inriktad på miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling, bör normalt innefatta följande:

- Förväntade resultat (tidsperiod och volym, förväntade resultat och en beskrivning av hur dessa väntas bidra till eller överensstämmer med övergripande mål för utvecklingsbiståndet).
- Beskrivning av verksamheten (motivering till val av områden för det svenska stödet, inriktning).
- Uppföljning (enligt de generella riktlinjerna i riktlinjerna för resultatstrategier).

Dessa komponenter ingår i resultatstrategin för globala insatser för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling 2014–2017, som nämnts tidigare i betänkandet. Resultatstrategin styr användningen av medlen utgiftsområde 7, anslagsposten globala insatser för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2013/14:U15 (V) yrkande 12 och 2013/14:U18 (MP) yrkande 4.

Frågor med anknytning till delmål 4

När det gäller motionerna om insatser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) erinrar utskottet inledningsvis om att sedan 2008 är en av de tre tematiska prioriteringarna i Sveriges långsiktiga utvecklings-samarbete främjande av jämställdhet och kvinnors roll för utveckling. I den tematiska prioriteringen ingår SRHR-insatser som ett av fyra huvudområden.

Ett av de resultat som enligt regeringen är särskilt viktiga för den biståndspolitiska plattformens delmål 4 Förbättrad grundläggande hälsa är förbättrad tillgång till SRHR och minskad utsatthet för hiv och aids. Utskottet välkomnar detta och ställer sig bakom regeringens uppfattning att prioritet ska ges åt att öka kvinnors, mäns och ungdomars tillgång till information och utbildning om sex och samlevnad, säkra och lagliga aborter, preventivmedel, sexuellt överförbara infektioner samt hiv och aids. Utskottet stöder också regeringens uppfattning att ungdomars behov och utgångspunkt ska lyftas fram, liksom primärprevention och beteendefrågor. Vad gäller motionsförslaget om att en viss andel av biståndet ska gå till SRHR-insatser hänvisar utskottet till sitt betänkande 2013/14:UU2 i vilket utskottet avstyrkte ett motsvarande förslag.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2013/14:U15 (V) yrkande 11 och 2013/14:U310 (SD) yrkande 5.

Utskottet anser att SRHR är en av hörnstenarna för att främja av jämställdhet och kvinnors roll i utveckling och att tillgång till SRHR är ett av de resultat som är särskilt viktiga för att nå delmål 4 Förbättrad grundläggande hälsa. Sverige är ett av de länder som är ledande i det internationella arbetet för att lyfta fram SRHR-frågor. Utskottet ser positivt på att

regeringen fortsätter att göra tydliga ställningstaganden och kraftfulla ansträngningar att främja SRHR i nationell och internationell politikutformning.

Vad gäller könsselektiva aborter, som tas upp i en motion, ställde sig utrikesutskottet redan för två decennier sedan kritiskt till könsselektiva aborter och skrev följande (bet. 1993/94:UU15):

Förekomsten av prenatal könsdiskriminering, dvs. abort av flickfoster, är ett utslag av patriarkaliska och sociala strukturer och därmed följande ojämlikhet mellan könen som råder i stora delar av världen.

Regeringen har vid flera tillfällen gett uttryck för en kritisk hållning till könsselektion och könsselektiva aborter.

Utskottets uppfattning är att rätten till abort ska värnas och att Sverige ska fortsätta att främja insatser som syftar till att göra aborter fria, säkra och lagliga för alla kvinnor. Utskottet vill upprepa att Sveriges internationella SRHR-politik ligger fast.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U310 (SD) yrkande 4.

Frågor med anknytning till delmål 5

Den biståndspolitiska plattformens delmål 5 är Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld.

Med anledning av motionen om ökade satsningar på att bekämpa könsrelaterat våld konstaterar utskottet att delmålet innefattar biståndsinsatser inriktade på att minska alla former av könsrelaterat våld, vilket framgår av skrivelse 2013/14:131. Delmål 5 innebär också att Sveriges bistånd ska bidra till att stärka samhällens och människors förmåga att förebygga, minska och hantera konflikter på ett fredligt sätt – liksom till att hantera konsekvenserna av våld och övergrepp när dessa skett.

Arbetet med att bekämpa människohandel, som också tas upp i den aktuella motionen, är sedan länge en högt prioriterad fråga för regeringen, vilket återspeglas i den biståndspolitiska plattformen. Internationell samverkan är en förutsättning för framgång i arbetet mot människohandel, och det europeiska samarbetet är av central betydelse. Utskottet redovisade i betänkande 2010/11:UU15 svenska och internationella initiativ med denna inriktning.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U310 (SD) yrkande 3.

Frågor med anknytning till delmål 6

Delmål 6 i den biståndspolitiska plattformen är Räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet. När det gäller skyddet av flyktingar, som behandlas i den aktuella motionen, delar utskottet regeringens uppfattning att det humanitära biståndet ska möjliggöra för humanitära aktö-

rer att bistå flyktingar och internflyktingar med effektivt skydd och stöd, oavsett om människor tagit sin tillflykt till flyktingläger, värdfamiljer eller urbana miljöer.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U16 (SD) yrkande 8.

Effektivitet och resultatriktning i biståndet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om effektivitet och resultatriktning i biståndet.

Jämför reservationerna 20 (S, MP, V) och 21 (SD).

Skrivelsen

Regeringen vill säkerställa att svenska biståndsmedel gör maximal nytta. I skrivelsen konstateras att Sverige har åtagit sig att följa internationella överenskommelser om biståndseffektivitet.

I skrivelsen anger i regeringen ett antal principer för ett effektivt och resultatriktat svenskt bistånd. Biståndet ska ha starkt fokus på resultat. Resultatstrategier är ett centralt styrinstrument i den svenska biståndspolitik och avsikten är att allt bistånd ska vara strategistyr. Insyn och öppenhet liksom innovation och flexibilitet ska prägla biståndet. Sverige ska ställa krav på och stödja samarbetsländernas ansträngningar att bekämpa korruption. I biståndsverksamheten ska Sverige dra nytta av den kunskap och kapacitet som finns hos sådana svenska aktörer som näringslivet, det civila samhällets organisationer och andra offentliga aktörer. En stor del av det svenska biståndet går till länder som befinner sig i en konflikt- eller postkonfliktsituation och biståndet ska anpassas till särskilda förutsättningar i sviktande stater. I skrivelsen betonar regeringen också vikten av kostnads- och riskmedvetenhet i biståndet.

Motionerna

Socialdemokraterna välkomnar i kommittémotion 2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 3 att regeringens skrivelse uttrycker en ambition att minska rapporteringsbördan i biståndet och att minska betoningen på givarstyrning. Sverige måste arbeta långsiktigt för att utvecklingssamarbete ska kunna bidra till förändringar på djupet. Detta innebär att man måste bort från trenden med tyngdpunkt på en ensidigt givarstyrd kontroll och kortsiktigt mätbara faktorer på bekostnad av långsiktiga resultat.

Miljöpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 2 att det är viktigt att säkerställa att samarbetsparter och mottagare av svenskt bistånd får reella möjligheter att påverka inriktningen av

svensk utvecklingspolitik. De lokala konsultationer som nämns i skrivelsen om den biståndspolitiska plattformen måste enligt partiet bli en naturlig del av processen för planering och uppföljning av svenskt bistånd liksom av politiken för global utveckling. Åtaganden som gjorts under Parisdeklarationen om biståndseffektivitet måste genomföras, däribland anpassningar till samarbetslandets resultat- och budgetsysteem och samordning med andra givare.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 5 att allt svenskt bistånd ska vara resultatbaserat. Partiet menar att det borde vara självklart i all svensk biståndsstyrning att det krävs resultat för möjligheten till fortsatta utbetalningar, oavsett vem som är mottagare. I yrkande 6 betonar Sverigedemokraterna vikten av uppföljning av svenskt bistånd. Regeringen och Expertgruppen för utvärdering och analys av Sveriges internationella bistånd bör intensifiera arbetet med uppföljning och utvärdering av resultat i svenska biståndsinsatser.

Vänsterpartiet betonar i kommittémotion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. yrkande 3 vikten av mottagarländernas inflytande och ägarskap i biståndet. Allt bistånd bör enligt partiet utgå från respektive mottagarlands egna behov, respekt för landets suveränitet och ska inte förknippas med ekonomiska villkor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens klargörande i den biståndspolitiska plattformen när det gäller principerna för ett effektivt och resultatinriktat svenskt bistånd. Utskottet har under en följd av år i budgetbetänkanden uppmärksammat såväl den svenska som den internationella diskussionen kring frågor av denna art. Under 2000-talet blev utvecklingsarbetet mer komplext. Fler aktörer blev inblandade och de finansiella flödena blev större. Detta gjorde det allt svårare för mottagarländer att administrera biståndet. Samtidigt blev det alltmer tydligt att det behövs en sammanhållen utvecklingspolitik som omfattar mer än bistånd.

Utskottet konstaterar att flera av de aktuella motionerna knyter an till internationella överenskommelser om biståndseffektivitet och diskussionerna kring dessa. I Parisdeklarationen 2005 fastslogs principerna om givaranpassning, harmonisering, ägarskap, resultatfokus och ansvarsutkrävande. Vid uppföljningskonferensen i Accra 2008 breddades perspektivet från biståndseffektivitet till utvecklingseffektivitet och civilsamhället inkluderades bland aktörerna. I centrum vid uppföljningskonferensen i Busan 2011 stod frågor om ägarskap, resultatfokus, transparens och ansvarsutkrävande samt bredare partnerskap för utveckling som inkluderar bl.a. den privata sektorn. Sverige har, som framgår av skrivelse 2013/14:131, åtagit sig att följa de internationella överenskommelserna om ett effektivt bistånd.

Utskottet konstaterar att flera motionsyrkanden har bäring på de nyss nämnda principerna i Parisdeklarationen. Utskottet ställde sig redan i betänkande 2006/07:UU2 bakom genomförandet av Parisdeklarationen – ett ställningstagande som fortfarande äger giltighet. Utskottet har inför uppföljningskonferenserna 2008 och 2011 fått information från biståndsministern om bakgrunden till dessa och regeringens prioriteringar inför konferenserna. Inför konferensen i Busan, Sydkorea, 2011 genomförde utskottet en formell överläggning med biståndsministern om en gemensam EU-position om biståndseffektivitet.

I april 2014 ägde ytterligare ett uppföljande högnivåmöte rum i Mexico City. Inför detta möte redovisade biståndsminister Hillevi Engström den 3 april 2014 regeringens prioriteringar och bakgrunden till dessa inför utskottet. Utskottet välkomnar att OECD och UNDP i april 2014 publicerade framstegsrapporten Making Development Co-operation More Effective. Där följs genomförandet av åtaganden från Busan upp med utgångspunkt från tio fastslagna indikatorer som har utformats för att vidmakthålla ett globalt ansvarsutkrävande för gjorda åtaganden.

Ledamöter från utrikesutskottet deltog i regeringsdelegationen vid konferenserna i Busan och Mexico City.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2013/14:U15 (V) yrkande 3, 2013/14:U16 (SD) yrkande 5, 2013/14:U17 (S) yrkande 3 och 2013/14:U18 (MP) yrkande 2.

Utskottet delar uppfattningen i en motion om att det är viktigt med uppföljning och utvärdering av svenska biståndsinsatser. Regeringen slår i riktlinjerna för resultatstrategier fast att biståndet ska styras på ett resultatbaserat sätt. Det innebär att regeringen i sin styrning ska vara tydlig med vilka resultat den vill uppnå och att beslut om biståndets fortsatta utformning i hög grad ska fattas utifrån en analys av de resultat som har uppnåtts. En förutsättning för att regeringen och biståndets genomförare ska kunna lära sig mer om biståndets resultat och om vad som fungerar bra och mindre bra, är att man kan följa upp och utvärdera biståndet. Det är därför nödvändigt att redan i planeringsstadiet säkerställa att de insatser som ska genomföras går att följa upp och utvärdera. Det är av central betydelse att slutsatser och lärdomar ska kunna dras inför framtida beslut.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U16 (SD) yrkande 6.

Multilateralt bistånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om multilateralt bistånd.

Jämför reservation 22 (SD).

Skrivelsen

Globala problem kräver globala lösningar. Enligt skrivelsen har regeringen valt att engagera sig kraftfullt i det multilaterala samarbetet och att kanalisera en stor del av det svenska biståndet genom det multilaterala systemet, som utgör en effektiv biståndskanal. Sverige har enligt regeringens bedömning goda förutsättningar att nå ett globalt genomslag för svenska biståndspolitiska prioriteringar. Regeringen agerar för ett effektivt och resultatriktat multilateralt bistånd med utgångspunkt i de övergripande principerna i strategin för Sveriges multilaterala utvecklingssamarbete. Fördelningen av biståndsmedel till multilaterala organisationer bygger på två huvudprinciper för att uppnå goda resultat: relevans och effektivitet.

Motionen

Sverigedemokraterna anser enligt kommittémotion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 7 att merparten av det bistånd som lämnas till multilaterala organisationer som FN och Världsbanken ska vara öronmärkt och avse färre inriktningar än vad som i dag är fallet.

Utskottets ställningstagande

I motionen förespråkas att merparten av det svenska bistånd som lämnas till multilaterala organ som FN och Världsbanken ska vara öronmärkt.

Sveriges politik för global utveckling (PGU) betonar vikten av ökad samverkan med multilaterala organ och ett engagemang i EU:s utvecklingssamarbete. PGU:n anger även att Sverige bör verka för att de multilaterala organens och EU:s utvecklingssamarbete effektiviseras och stärks.

Sveriges strategi för multilateralt utvecklingssamarbete, som faställdes av regeringen i april 2007, gäller fortfarande. Där, liksom i den biståndspolitiska plattformen, förordas principiellt icke-öronmärkta bidrag och långsiktig finansiering till multilaterala organ. Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att detta ökar sannolikheten för ett långsiktigt stabilt multilateralt system där regeringens politiska prioriteringar får större genomslag. Kärnstöden styrs genom resultatstrategier för respektive organ där regeringen anger vilket resultat som förväntas, medan det riktade öronmärkta multibiståndet styrs genom tematiska och geografiska resultatstrategier. Inför strategiskt viktiga beslut i styrande organ ska Sverige aktivt driva tydliga och ändamålsenliga resultatförväntningar och kräva en gedigen uppföljning och utvärdering.

Utskottet stöder regeringens uppfattning att det biståndsfinansierade kärnstöd som Sverige ger till olika multilaterala organisationer ska bidra till att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck eller i humanitär kris och att finansiering utöver den obligatoriska medlemsavgiften ska vara kopplad till framsteg i termer av målpuppfyllelse.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2013/14:U16 (SD) yrkande 7.

Skrivelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2013/14:131 till handlingarna.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelse 2013/14:131 till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Översyn av biståndet, punkt 1 (S)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S) och Kenneth G Forslund (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 6.

Ställningstagande

En förbättrad styrning av utvecklingssamarbetet är efterfrågad och regeringen har arbetat länge med att ta fram den plattform som presenteras i skrivelse 2013/14:131. Processen kring utarbetandet har varit sluten. Hade processen skötts på ett seriöst sätt hade olika kompetenser kunnat komma till tals och ett förslag till plattform lagts fram i en proposition.

Dessvärre råder det oklarhet om den biståndspolitiska plattformens status. Regeringen har enligt skrivelsen om plattformen ”identifierat behovet av en tydligare och effektivare styrning av svenskt bistånd”. Men man slår fast att styrningen av biståndet inte sker genom plattformen utan genom andra typer av styrdokument. Plattformen ”föreskriver inte biståndets aktörer att agera” utan den ska ha en vägledande funktion och bidra till ”ökad förståelse för regeringens biståndspolitiska inriktning”. Oklarheten gäller inte bara dess relation till Sveriges politik för global utveckling (PGU) och olika styrdokument utan också hur den ska operationaliseras och hur målkonflikter och brister ska behandlas samt hur plattformen egentligen ska vara styrande för olika aktörers arbete.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara 1 procent av BNI och ska präglas av hög ambition och hög kvalitet och ge resultat. Vi menar att organisationen och styrningen av biståndet behöver ett omtag. Det handlar inte om att förändra alla grundläggande inriktningar utan om att göra en samlad översyn av det svenska utvecklingssamarbetets styrning, organisa-

tion och rollfördelning. Översynen bör innefatta en analys av Utrikesdepartementets och Sidas roller i dag, av huruvida rollfördelningen är optimalt organiserad och av kompetensförsörjningen. Klarhet bör skapas om vilka krav som ställs på olika aktörer, vilka resultat som förväntas och hur dessa ska redovisas. Samma höga krav och mål ska gälla för alla aktörer: Utrikesdepartementet, Sida, folkrörelser, näringsliv osv. Arbetet med landkoncentrationen behöver också ses över. Det handlar t.ex. om hur länder kan fasa ut från bilateralt utvecklingssamarbete utan att relationer och kunskap går förlorade, hur en landkoncentration kan få genomslag och hur andra arbetsformer som multilateralt utvecklingssamarbete och samordning med andra givare kan spela in.

Målformuleringen för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ändrades i samband med behandlingen av budgetpropositionen hösten 2013 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 2013/14:127). Ändringen innebär en klar försämring och den hastades igenom. Målformuleringen bör ses över i en bredare beredningsprocess inom ramen för översynen av biståndet.

Översynen bör lyfta in perspektiv från omvärldsförändringar och internationella reformprocesser och leda fram till förslag om en ändamålsenlig organisation och rollfördelning. Översynsarbetet bör ske i en öppen process.

2. Översyn av biståndet, punkt 1 (MP)

av Valter Mutt (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 6 och avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det bör göras en samlad översyn av det svenska utvecklingssamarbetets styrning, organisation och rollfördelning. Översynen bör innefatta en analys av Utrikesdepartementets roll i förhållande till Sida och andra myndigheter som genomför bistånd. Organiseringen av svenskt utvecklingssamarbete ska vara dynamisk och anpassad till en ny tid där bistånd samspelar med övrig politik för hållbar global utveckling. Här har internationellt miljö- och klimatarbete och arbete för fred och säkerhet en särskild roll. Översynen ska belysa hur biståndet kan miljö- och klimatsäkras på bästa sätt och hur erfarenheterna från biståndet kan användas i de kanaler som

finns och utvecklas för den internationella klimatfinansieringen. Vilken kompetensförsörjning som krävs för att möjliggöra ett fortsatt kvalitativt svenskt utvecklings-samarbete är en fråga som också bör ingå i översynen. Med hög kompetens i utvecklings-, miljö- och klimatfrågor, analys samt idéutveckling kan Sverige också fortsätta att spela en viktig roll i utvecklingspolitiken och bedriva en biståndsverksamhet i världsklass. Översynen bör lyfta in perspektiv från omvärldsförändringar och internationella reformprocesser, såsom den internationella utvecklingsagendan efter millenniemålen. Översynen bör leda fram till förslag för en väl fungerande och ändamålsenlig organisering och rollfördelning. Översynsarbetet bör bedrivas i en öppen process.

3. Översyn av biståndet, punkt 1 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 6.

Ställningstagande

Regeringens arbete för att ta fram en biståndspolitisk plattform tog mer än två år, vilket innebar en kraftig försening. De biståndsorganisationer som regeringen har sagt sig vilja inkludera i processen för att ta fram plattformen fick hela tiden beskedet att de skulle få möjligheter till påverkan i ett senare skede av processen. När regeringen till slut presenterade förslaget fick organisationerna bara ett par veckor på sig att lämna remissvar.

Traditionellt har svensk biståndspolitik utformats i politiskt breda och inkluderande processer för att garantera ett brett stöd över tid. Regeringen valde dock att inte inkludera riksdagen i arbetet med att förbereda den biståndspolitiska plattformen. Missnöjet över hur processen har gått till är tydligt i många av de remissvar som lämnats under den korta remisstid som föregick regeringsbeslutet om plattformen. I och med att regeringen har presenterat den biståndspolitiska plattformen i form av en skrivelse ges inte riksdagen några större möjligheter att påverka utformningen av det dokument som är utgångspunkt för styrningen av det svenska biståndet.

Regeringen bör därför inleda en bred och inkluderande process för att ta fram förslag till en ny biståndspolitisk plattform. Plattformen bör läggas fram för riksdagen i form av en proposition.

4. Koppling till millenniemål och PGU, punkt 2 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Hans Linde (V) och Valter Mutz (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 13 och 14.

Ställningstagande

Det är viktigt att Sverige inte överger den politik för global utveckling (PGU) som riksdagen beslutat om och som ska genomsyra samtliga politikområden. Det är också viktigt att den svenska utvecklingspolitiken strävar mot samma mål som millenniemålen och de mål som ska ersätta dessa. Sverige bör därför koppla allt bistånds- och utvecklingssamarbete till uppfyllandet av PGU, millenniemålen och det ramverk som ska ersätta millenniemålen efter 2015.

Jämfört med andra biståndskanaler ställs i dag inte samma krav på resultatredovisning av det bistånd som kanaliseras till privata aktörer. Det råder inte heller samma öppenhet kring den del av biståndsramen som går till andra ändamål än bistånd (s.k. avräkningar). Detta är inte rimligt. Allt svenskt bistånd ska omfattas av kraven på insyn, öppenhet och resultatredovisning. Regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive aktörer inom den privata sektorn, följer Sveriges politik för global utveckling och officiella utvecklingsmål.

5. Sociala och ekonomiska rättigheter, punkt 3 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 2 och 2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Det är positivt att regeringen under delmål 2 i den biståndspolitiska plattformen tar upp vikten av förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt och få god utbildning. De medborgerliga och politiska rättigheterna och stöd till politiska institutioner och myndigheter har dock ett oproportionerligt stort utrymme i plattformen. Det finns anledning att ifrågasätta hur alltför långtgående fokus på dessa rättigheter bidrar till det som är biståndets huvudmål: att ge grundläggande förutsättningar för människor som lever i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor.

Även insatser för att uppnå en skälig levnadsstandard, utbildning och exempelvis tillgång till rent vatten och grundläggande sanitet främjar de mänskliga rättigheterna. Fokus bör öka på sociala och ekonomiska rättigheter och på ett bistånd som utgår från den enskilda människans vardag och det civila samhället. För att fattiga marginaliserade människor ska kunna förbättra sin ställning bör man utgå från deras prioriteringar och ge dem förutsättningar att förbättra sin ekonomiska ställning och säkra tillgången till livsmedel.

6. Perspektiv, målgrupper, prioritering, punkt 4 (S, MP)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorrell (S), Kenneth G Forslund (S) och Valter Mutz (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 4 och
avslår motionerna
2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 4–6,
2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 9 samt
2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 6.

Ställningstagande

Den biståndspolitiska plattformen innehåller brister i analysen kring strukturella orsaker till fattigdom och ojämlikhet. Den kopplar inte samman målen för Sveriges internationella bistånd med den globala utvecklingsagendan efter 2015. Det råder oklarhet om hur målhierarkin för biståndet ska hanteras i relation till exempelvis politiken för global utveckling (PGU).

Demokratibiståndet måste vara långsiktigt. Kortsiktiga eller enskilda insatser kan dock komplettera det långsiktiga och mer strukturella stödet för förändring och demokratisk utveckling. Det är positivt att kvinnor och

flickor så tydligt lyfts fram som målgrupp för svenskt bistånd. Människor som lever i fattigdom eller förtryck i medelinkomstländer bör kunna utgöra en målgrupp för svenskt bilateralt utvecklingssamarbete.

7. Perspektiv, målgrupper, prioritering, punkt 4 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 9 samt

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 6 samt avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 4–6 och

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 4.

Ställningstagande

Det svenska biståndet ska bidra till att förbättra levnadsvillkoren för särskilt utsatta grupper oberoende av kön. Fokus ska vara att verka för universella mänskliga rättigheter oavsett om det gäller kvinnor, män, pojkar eller flickor eller andra utsatta grupper eller minoriteter. Det är viktigt att insatser för förbättrade levnadsvillkor tar sikte på familjen som en helhet.

Samtidigt vill vi understryka att i de fall kvinnors rättigheter i jämförelse med mäns är inskränkta och begränsade ska biståndet givetvis verka för lika rättigheter och ökad jämställdhet, vilket vi ställer oss mycket positiva till. Det vi är kritiska mot är att regeringen i den biståndspolitiska plattformen uttrycker att kvinnor generellt är den viktigaste målgruppen och att biståndet ska bidra till förbättrade levnadsvillkor främst för kvinnor. Vi anser att det finns fall, exempelvis vad gäller barn, då även små pojkar kan vara lika utsatta.

I jämställdhetsarbetet i utvecklingsländer är det viktigt att ge kvinnor de förutsättningar som behövs för att de över huvud taget ska ha en möjlighet att kunna delta i utbildning och bli tillgängliga för den formella arbetsmarknaden. I dag ägnar många kvinnor i utvecklingsländer en stor del av sin tid åt överlevnad genom att exempelvis hämta vatten och trygga livsmedelsförsörjningen för familjen, detta ofta under bristande sanitetsförhållanden som bidrar till ohälsa. Regeringen bör i det svenska jämställdhetsarbetet och i internationella sammanhang tydligare lyfta fram detta samband i arbetet med att skapa förutsättningar för fattiga människor, däribland kvinnor, att kunna förbättra sina levnadsvillkor.

Biståndspolitiken bör ställas om så att den uteslutande riktas till de minst utvecklade länderna. Sverige bör upphöra med att lämna bilateralt bistånd till länder i Europa för att de ska uppfylla kraven för att kunna gå med i EU. Detta är inte fattigdomsbekämpning, som ska vara biståndets primära uppgift.

Barnens rättigheter och barnkonventionen bör få större plats i utrikespolitiken och biståndspolitiken än vad som är fallet i dag. Varje dag dör t.ex. 4 000 barn i diarré som orsakas av smutsigt vatten och bristande sanitet, och barn är ofta de mest utsatta i krig och katastrofer. Många barn är offer för de värsta formerna av barnarbete, sexuellt utnyttjande, olika former av våld och diskriminering, barnäktenskap och könsstympning. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling, och att barnets bästa ska vara vägledande i alla beslut som rör barn, ska vara centrala i arbetet för att stärka de mänskliga rättigheterna.

8. Perspektiv, målgrupper, prioritering, punkt 4 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 4–6 och avslår motionerna

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 9,

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 4 och

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 2 och 6.

Ställningstagande

Den biståndspolitiska plattformen behöver ha ett tydligt fattigdomsfokus. Kvinnor och män som lever i fattigdom måste vara den självklara målgruppen för svenskt bistånd. Men i regeringens biståndspolitiska plattform används i stället målgruppen ”kvinnor och flickor i fattiga länder samt de människor som på olika håll lever under förtryck”. Kvinnor utgör den stora majoriteten av världens fattiga och det finns ett klart samband mellan förtryck och fattigdom. Men även i jordens fattigaste länder finns det kvinnor som är välbärgade, och långt ifrån alla som lever i förtryck är fattiga. Målgruppen för svenskt bistånd ska vara fattiga människor i allmänhet och fattiga kvinnor i synnerhet.

Regeringen framhåller i skrivelsen att människor som lever i fattigdom är ”subjekt och aktörer, inte objekt eller passiva mottagare”. Med detta motiverar regeringen att svenskt bistånd ska ha ett ”individfokus”. Detta är dock långt ifrån tillräckligt. En genomgripande förändring av världen krä-

ver att människor går samman och gemensamt arbetar för förändring. Därför är det bra att en stor del av det bistånd som Sverige kanaliserar genom folkrörelser syftar till att stärka människors möjligheter att hävda sina rättigheter. Denna syn på fattiga människor som förändringsaktörer bör avspeglas i det övergripande målet för svenskt bistånd.

Sveriges politik för global utveckling (PGU) ska präglas av ett rättighetsperspektiv och de fattigas perspektiv på utveckling. Då måste vi utgå från var de fattiga individerna finns och rikta insatserna dit. I dag lever en stor majoritet av jordens fattiga i medelinkomstländer. Fattigdomen kan därför inte bara ses som en brist på resurser utan också som ett resultat av att resurser fördelats orättvist och ojämnt. Om vi ska utrota fattigdomen räcker det inte att lämna bistånd till låginkomstländer. Vi måste också rikta bistånd till medelinkomstländer som gör att dessa länders fattiga invånare kan organisera sig och kräva sin rättmätiga del av resurserna. Fattiga människors behov, intressen och förutsättningar ska vara en utgångspunkt i strävandena mot en rättvis och hållbar utveckling. Politiken ska präglas av de fattigas perspektiv på utveckling.

9. Bistånd via CSO, punkt 5 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Sveriges biståndsinsatser bör rikta ökat fokus mot sociala och ekonomiska rättigheter och den enskilda människans vardag. Huvudinriktningen bör vara bistånd genom det civila samhället.

Studier visar att för fattiga marginaliserade människor är frågan om att göra sin röst hörd och utöva inflytande i första hand en fråga om deras ställning i den omedelbara närmiljön. Det avgörande sättet att förbättra deras ställning förefaller vara att utgå från fattiga människors prioriteringar och ge dem förutsättningar att förbättra sin ekonomiska ställning och säkra tillgången till livsmedel, något som i högsta grad även gäller kvinnor. En inriktning på fattiga människors grundläggande behov i deras omedelbara vardag främjar också möjligheterna att verka för andra rättigheter. Det svenska biståndet bör utgå från människors vardag i det civila samhället medan organ som Världsbanken och FN kan spela en viktig roll i uppbyggnaden av och påverkan på demokratiarbetet på statlig nivå.

10. Enprocentsmål, klimatfinansiering, ekosystem, punkt 6 (MP, V)

av Hans Linde (V) och Valter Mutz (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 1 och 3.

Ställningstagande

Gränserna mellan bistånd och andra politikområden suddas ut alltmer. Nya aktörer tillkommer i utvecklingssamarbetet och andra finansiella flöden än traditionellt bistånd får en allt större betydelse. De globala utmaningarna kräver i dag, mer än någonsin tidigare, en samstämmig politik och ett bistånd som effektivt kan stödja förändringsaktörer, omställning och hållbar utveckling. Målet för svenskt bistånd – bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck – förpliktar Sverige att granska hur alla politiska beslut i Sverige och EU påverkar möjligheterna till fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. Det behövs en nystart för biståndet som *en* del av en hållbar politik för global utveckling.

Biståndet bör vara generöst och effektivt med tydligt fokus på att skapa förutsättningar för fattiga människor att själva förbättra sina villkor samtidigt som vi är med och stärker statliga institutioner, civilsamhället och näringslivet. Långsiktiga resultat måste eftersträvas. Biståndet ska vara just bistånd, fritt från dolda avräkningar och kortsiktiga egenintressen. Sverige ska hedra enprocentsmålet och ha en transparent redovisning av klimatfinansieringen.

Sveriges stöd till ekonomisk utveckling, bl.a. genom krediter, måste kopplas till fördelningspolitiska insatser och främjande av en lokal skattebas i det aktuella landet. Tillväxt bör inte ses som ett mål i sig utan snarare som ett medel för att uppnå biståndets olika målsättningar om en hållbar utveckling. Den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling måste sätta ramarna för övrig utveckling. En analys bör genomföras och riktlinjer utarbetas för hur svenskt bistånd ska stödja en ekonomisk utveckling som inte urholkar naturkapital och minskar ekosystemens förmåga att leverera tjänster.

En solid biståndspolitisk plattform bör tydligare lyfta fram insatser för förnybar energi, energieffektivisering samt hållbar vatten- och livsmedelsförsörjning. Det behövs också en utvecklad politik för att visa hur miljö- och klimatpolitiska styrmedel kan gynna marknader – hur ett hållbart

utnyttjande av naturresurser också är en garanti för hållbara jobb. Svenskt bistånd måste i större utsträckning stödja kapacitetsutveckling av de institutioner i utvecklingsländerna som arbetar med långsiktiga hållbarhetsfrågor.

11. Jämställdhet, löntagarorganisationer, punkt 7 (S, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 7, 9 och 10.

Ställningstagande

Att få organisera sig på sin arbetsplats och bilda fria och oberoende fackföreningar är en grundläggande mänsklig rättighet som kränks och inskränks i ett flertal länder. Främjandet av fackliga rättigheter, kollektivavtal och facklig organisering har en avgörande betydelse för att människor ska kunna lyfta sig själva ur fattigdom och för en mer rättvis och jämlik fördelning av jordens resurser. I många länder är fackliga organisationer dessutom en av de tydligaste krafterna för demokratisering och mot förtryck. Stöd till organisationer som arbetar för löntagares rätt att organisera sig bör därför vara en viktig del av svenskt utvecklingssamarbete.

Kränkningar av kvinnors rättigheter är det vanligaste och mest omfattande brottet mot de mänskliga rättigheterna. Kvinnors rättigheter är grundläggande mänskliga rättigheter men även en nyckel till utveckling. Könsdiskriminering är en viktig orsak till fattigdom.

Den svenska utvecklingspolitiken utgår från två perspektiv: fattigdomsbekämpning och ett rättighetsperspektiv. Både fattigdom och inskränkningar av de mänskliga rättigheterna tar sig ofta olika uttryck för män och kvinnor. Ett tydligt könsperspektiv bör komma till uttryck i den biståndspolitiska plattformen så att mäns och kvinnors skilda villkor synliggörs och politiken utformas så att den undanröjer förtryck och diskriminering på grund av kön. Jämställdhet bör därför både vara ett eget delmål i den biståndspolitiska plattformen och genomsyra alla andra områden i den.

Trots att det råder bred enighet om att jämställdhetsfrågor är centrala både för utveckling i stort och i svenskt utvecklingssamarbete så saknas det uppgifter om hur stor andel av det svenska biståndet som går till män respektive kvinnor. Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till kvinnor.

12. Samspel mellan aktörer, punkt 8 (MP, V)

av Hans Linde (V) och Valter Mutz (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 5.

Ställningstagande

Folkrörelser, religiösa samfund, fackföreningar, näringsliv och inte minst myndigheter har viktiga roller i utvecklingssamarbetet. Tyvärr har inte civilsamhällets stora betydelse för utveckling fått ett rättmätigt utrymme i regeringens skrivelse. Det borde med större tydlighet framgå att en facklig organisation inte bara representerar det civila samhället, utan också är en arbetsmarknadspart. Plattformen skulle tjäna på en djupare analys av hur olika aktörer samspelar i utvecklingsinsatser och ansvarsutkrävande.

Svenskt bistånd måste präglas av transparens, delaktighet och dialog. I dialogen kring biståndet ska Sverige kunna ställa krav på resultat. Samarbetsländerna och biståndets aktörer ska, å sin sida, kunna ställa krav på givarländerna att driva en politik som river utvecklingshinder, exempelvis genom arbete för att förhindra kapital- och skatteflykt och för att skapa rättvisare handelsregler och fungerande globala klimatavtal.

13. System för social välfärd och skatter, punkt 9 (S, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorrell (S), Kenneth G Forslund (S) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8.

Ställningstagande

Samhället förändras inte bara genom att enskilda personer får det bättre ställt i ekonomiskt hänseende. Det måste också byggas samhällsstrukturer som stöder en jämn fördelning av samhällets välstånd. Uppbyggnad av välfärdssystem, socialförsäkringar, effektiv beskattning och institutioner är

viktigt för att åstadkomma fattigdomsminskning. Stöd till uppbyggnad av välfärdssystem, socialförsäkringar och effektiv beskattning bör vara centrala delar av det svenska biståndet.

14. Miljömässig hållbarhet och klimatanpassning, punkt 10 (MP, V)

av Hans Linde (V) och Valter Mutt (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Ekonomisk utveckling och tillväxt måste vara både socialt och miljömässigt hållbar. Miljön och klimatet sätter ramarna för en långsiktigt hållbar fattigdomsbekämpning och utveckling. Insikten om miljöns sårbarhet och de allt tydligare klimatförändringarna måste genomsyra Sveriges utvecklingspolitik i alla delar. Dessa perspektiv saknas dock till stor del i regeringens biståndspolitiska plattform. Allt svenskt utvecklingssamarbete måste vara miljömässigt hållbart och klimatanpassat.

15. Målkonflikter, punkt 11 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Hans Linde (V) och Valter Mutt (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Efterlevnad och uppföljning av existerande lagar och regler på miljöområdet måste betonas i en biståndspolitisk plattform. Det måste i en solid plattform finnas en tydlig hänvisning till hur de internationella ramverken för miljö- och klimat (Rio + 20, UNFCCC, Riokonventionen m.fl.) integreras och genomsyrar alla delar av svenskt bistånd och utvecklingssamar-

bete. Detta är inte fallet i den nu gällande plattformen. I den saknas också vägledning om hur miljö och klimatarbetet ska komma in i planering och budgetering av alla insatser, exempelvis jordbruk, energi och stadsplanering. Plattformen hanterar inte heller de målkonflikter som kan finnas mellan utveckling och miljömässigt hållbar utveckling. Här behövs tydliga vägledande principer.

16. SRHR, punkt 12 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt avslår motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 11.

Ställningstagande

Enligt de grundläggande principerna i FN:s barnkonvention ska barnets rätt till liv och utveckling och barnets bästa vara vägledande i alla beslut som rör barn. I flera länder i världen, bl.a. Kina och Indien, förekommer det dock ett utbrett problem med att flickor väljs bort genom aborter. Könselektiva aborter är fenomen som har sina rötter i ett klimat av diskriminering av kvinnor som strider mot grundläggande jämställdhetsvärderingar. Sverige bör i dialog med länder som exempelvis Kina och med sådana internationella organ som Unicef verka för att minska antalet flickaborter.

I arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bör ett större fokus ligga på att minska antalet oönskade graviditeter och aborter. Abort är ett svårt etiskt dilemma och Sverige bör internationellt inta en ödmjukare inställning där man ser till både kvinnans rätt och det ofödda fostrets rätt. Sverige kan i relationen till andra länder inte se det som en självklarhet att det enda rättesnöret är den svenska abortlagen, som är den mest liberala i Europa, och den syn som råder bland en stor del av de svenska politikerna, att abort enbart belyses ur kvinnans perspektiv. Eftersom abort inte är en internationellt erkänd mänsklig rättighet behöver vi i dialogen med andra länder vara medvetna om och inta en större ödmjukhet inför det faktum att det inom EU och i andra länder i världen finns skilda åsikter om och inga självklara svar på den svåra frågan om när det ofödda fostret eller barnet ska räknas som ett liv värt att skydda.

17. SRHR, punkt 12 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 11 och

avslår motion

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

Under delmål 4 i regeringens biståndspolitiska plattform, Förbättrad grundläggande hälsa, anges tre resultat som är särskilt viktiga för att nå delmålet. Bättre tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, ingår som en del av ett av dessa resultat. Det är en placering som inte motsvarar SRHR-frågornas vikt. Uppföljningar av Sveriges arbete med SRHR-frågor visar att biståndsanslagen till detta ändamål har minskat sedan den nuvarande regeringen tillträdde 2006, samtidigt som SRHR ofta lyfts fram som ett prioriterat område. Sverige bör öka andelen bilateralt och multilateralt bistånd till SRHR-relaterad verksamhet så att den uppgår till minst 10 procent av biståndsbudgeten.

18. Könsrelaterat våld, människohandel, punkt 13 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

I många länder har kvinnor en särskilt utsatt situation och utsätts för sexuella övergrepp och andra former av våld samtidigt som rättssäkerheten ofta är dålig. Sverige bör rikta insatser till bekämpande av hedersmord, lynchning eller offentlig avrättning på grund av våldtäkt eller sex utanför äktenskapet. Vidare krävs bl.a. en internationell samverkan för att motverka att kvinnor och även män genom människohandel utnyttjas för sexuella ändamål.

19. Humanitära insatser, punkt 14 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Det bör i större utsträckning än i dag vara möjligt för humanitära aktörer att bistå flyktingar och internflyktingar med effektivt skydd och stöd oavsett om människorna har tagit sin tillflykt till flyktingläger, värdfamiljer eller urbana miljöer. Huvuddelen av världens flyktingar har inte möjlighet att förflytta sig lång väg för att nå en fristad i Sverige.

De allra flesta flyktingar befinner sig i krisens närområden och i flyktingläger, hos värdfamiljer eller i mottagarlandets urbana miljöer där de kan bli kvar under långa perioder. I den situationen är det viktigt att det finns resurser för att göra tillvaron för flyktingarna så dräglig som möjligt. Barnens möjlighet till skolgång kan vara avgörande för deras möjlighet att senare skapa sig en framtid och att om möjligt återvända till och bygga upp sitt hemland. Därför är det av stor vikt att arbetet med ett effektivt skydd av flyktingar i krisens närområden och av internflyktingar ska få högre prioritet i den svenska biståndspolitiken.

20. Biståndseffektivitet, uppföljning, punkt 15 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Hans Linde (V) och Valter Mutz (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 3, 2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 3 och 2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår motion 2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

En förutsättning för en framgångsrik fattigdomsbekämpning är att det politiska och ekonomiska självbestämmandet i syd ökar. Befolkningen i syd måste tillåtas att formulera sina egna mål och visioner och styra sin egen utveckling. Allt utvecklingsbistånd ska utgå från respektive mottagarlands egna behov och respektera dess suveränitet och inte förknippas med ekonomiska villkor.

I den s.k. Parisdeklarationen, som antogs 2005, slås fast att mottagarländernas inflytande över utvecklingssamarbetet måste öka. Biståndsgivarna lovar i deklarationen att förändra attityder och metoder för att anpassa sitt bistånd bättre till varje enskilt samarbetsland. Men fortfarande återstår mycket arbete innan det går att tala om ägarskap för mottagarländerna i syd. Dessvärre blir Sveriges bistånd sedan flera år alltmer detaljstyrt. Det är ett gammalt och omodernt sätt att bedriva bistånd, som har prövats och misslyckats.

Det är beklagligt att regeringen i den biståndspolitiska plattformen har frångått den internationella agenda som visar att lokalt ägarskap är den mest grundläggande förutsättningen för förändring och hållbara resultat bortom biståndet. I jakten på kortsiktiga mätbara resultat riskerar den långsiktiga hållbara utvecklingsagendan att komma på skam. Sverige bör säkerställa att samarbetspartner och mottagare av svenskt bistånd får reella möjligheter att påverka inriktningen av svensk utvecklingspolitik. Åtagandena enligt Parisdeklarationen om biståndseffektivitet måste genomföras, däribland anpassningar till samarbetslandets resultat- och budgetsysteem och en utvecklad samordning med andra givare.

Det är positivt att skrivelsen uttrycker en tydlig viljeinriktning när det gäller en minskad rapporteringsbörda och minskad givarstyrning. Utvecklingssamarbetet verkar ofta i svåra miljöer. Många gånger uppnås resultat efter en lång process med ibland flera samverkande faktorer. Sverige måste därför arbeta långsiktigt för att utvecklingssamarbetet ska kunna vara en faktor som förändrar på djupet. Därför är det viktigt att betoningen minskar på en ensidigt givarestyrd kontroll och kortsiktigt på mätbara faktorer på bekostnad av långsiktiga resultat.

21. Biståndseffektivitet, uppföljning, punkt 15 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 3,
2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 3 och
2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Resultatbaserat bistånd kännetecknas av att biståndet betalas ut i efterhand på basis av uppnådda resultat. I all styrning av det svenska biståndet ska det krävas resultat för att det ska vara möjligt att fortsätta att betala ut biståndsmedel och detta ska gälla oavsett om samarbetet avser svenska, utländska lokala eller multilaterala organisationer eller myndigheter.

Uppföljningen av svenskt bistånd är i dag inte tillräckligt öppen och effektiv. I januari 2013 startade Expertgruppen för utvärdering och analys av Sveriges internationella bistånd sin verksamhet. Enligt förra årets budgetbetänkande om biståndet (bet. 2013/14:UU2) skulle det inte uppstå något glapp i utvärderingsverksamheten mellan nedläggningen av Sadev (Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete) och starten av den nya expertgruppen. Detta har inte infriats. Regeringen och expertgruppen bör intensifiera arbetet med att ta fram transparanta uppföljningar och utvärderingar av resultat i svenska biståndsinsatser.

22. Multilateralt bistånd, punkt 16 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 7.

Ställningstagande

Svenskt bistånd till multilaterala organ som FN och Världsbanken bör i högre grad än hittills vara öronmärkt. Urvalet av öronmärkta insatser ska göras enligt riktlinjer som anger att de prioriterade områdena är humanitärt bistånd, ökat stöd till världens flyktingar och ett långsiktigt utvecklingsbistånd som utgår från fattiga människors vardag, behov och levnadsvillkor.

På basis av studier och med de fattigas behov som utgångspunkt ter det sig naturligt att Sverige i högre grad än i dag lämnar öronmärkt multilateralt bistånd till satsningar på jordbruksutveckling, hållbart skogsbruk, rent vatten och grundläggande sanitet. Detta kan rädda liv och motverka ohälsa, hunger, extrem fattigdom och svältkatastrofer. För att främja en ekonomisk utveckling som kan ge möjlighet till ökade inkomster bör Sverige även prioritera satsningar på utbildning och stimulera företagande. Det är särskilt viktigt att verka för flickors och kvinnors rätt till utbildning.

Andra områden som bör prioriteras i Sveriges multilaterala bistånd är hälsovård, familjeplanering och barns rätt till skolgång. Sverige bör i högre grad öronmärka bidrag och stödja projekt i enlighet med resultatstrategier utifrån ovanstående prioriteringar i stället för att ge stora summor i form av icke öronmärkt kärnstöd.

Särskilda yttranden

1. Översyn av biståndet, punkt 1 (S, MP, V)

Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Hans Linde (V) och Valter Mutz (MP) anför:

Det behövs en förbättrad styrning av utvecklingssamarbetet. Regeringen har arbetat länge med att ta fram den biståndspolitiska plattform som presenteras i skrivelse 2013/14:131. Processen kring utarbetandet var sluten. De biståndsorganisationer som regeringen har sagt sig vilja inkludera i processen för att ta fram plattformen fick hela tiden beskedet att de skulle få möjligheter till påverkan i ett senare skede. När regeringen till slut presenterade ett förslag fick organisationerna bara ett par veckor på sig att lämna remissvar.

Traditionellt har svensk biståndspolitik utformats i politiskt breda och inkluderande processer för att garantera ett brett stöd över tid. När det gäller den biståndspolitiska plattformen valde dock regeringen att inte inkludera riksdagen i förberedelsearbetet. Om utarbetandet hade skötts på ett seriöst sätt hade företrädare för olika kompetenser kunnat komma till tals och ett förslag till en biståndspolitisk plattform lagts fram i form av en proposition.

2. Översyn av biståndet, punkt 1 (SD)

Julia Kronlid (SD) anför:

Den biståndspolitiska plattform som presenteras i skrivelse 2013/14:131 har tagit lång tid att utarbeta och är starkt försenad efter att regeringen två år i rad i budgetpropositioner aviserade plattformen. Utarbetandet har inte bara tagit lång tid. Arbetet har dessutom utförts i en sluten process i Regeringskansliet. Varken biståndsorganisationerna och andra organisationer i det civila samhället eller riksdagen har haft insyn i och reella möjligheter att påverka processen. Den biståndspolitiska plattformen, som enligt regeringen är ett centralt dokument för Sveriges biståndspolitik och en utgångspunkt för regeringens styrning av biståndspolitiken, borde ha utarbetats i en öppen process där olika intressenters kunskaper och erfarenheter bättre hade tagits till vara. Den biståndspolitiska plattformen borde ha lagts fram för riksdagen i form av en proposition.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2013/14:131 Biståndspolitisk plattform.

Följdmotionerna

2013/14:U15 av Hans Linde m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att inleda en bred och inkluderande process för att ta fram en ny biståndspolitisk plattform.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till biståndspolitisk plattform i form av en proposition.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att allt utvecklingsbistånd ska utgå från respektive mottagarlands egna behov och respektera dess suveränitet och inte förknippas med ekonomiska villkor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att målgruppen för svenskt bistånd ska vara fattiga människor i allmänhet och fattiga kvinnor i synnerhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att synen på fattiga människor som förändringsaktörer bör avspeglas i det övergripande målet för svenskt bistånd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att politiken ska präglas av de fattigas perspektiv på utveckling.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stöd till organisationer som arbetar för löntagares rätt att organisera sig bör vara en viktig del av svenskt utvecklingssamarbete.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stöd till uppbyggnad av välfärdssystem, socialförsäkringar och effektiv beskattning bör vara centrala delar av det svenska biståndet.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att jämställdhet både ska vara ett eget delmål i den biståndspolitiska plattformen och genomsyra allt svenskt utvecklingssamarbete.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till kvinnor.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka andelen bi- och multilateralt bistånd till SRHR-relaterad verksamhet till minst 10 procent av biståndsbudgeten.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att allt svenskt utvecklingssamarbete måste vara miljömässigt hållbart och klimatanpassat.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska koppla allt bistånds- och utvecklingssamarbete till uppfyllandet av millenniemålen och Sveriges politik för global utveckling (PGU) samt till det ramverk som ska ersätta millenniemålen efter 2015.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive de inom den privata sektorn, följer Sveriges politik för global utveckling samt Sveriges officiella utvecklingsmål.

2013/14:U16 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att målgrupper för det svenska biståndet ska vara människor som lever i fattigdom eller förtryck i fattiga länder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det svenska biståndet i högre grad ska inriktas på sociala och ekonomiska rättigheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det svenska biståndets huvudinriktning ska vara bistånd genom det civila samhället.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att resultatbaserat bistånd ska vara styrande för allt svenskt bistånd.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av en uppföljning av svenskt bistånd.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i bistånd till multilaterala organisationer ska merparten av stödet vara öronmärkt.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbetet med ett effektivt skydd av flyktingar i krisers närområde och med internflyktingar ska få en högre prioritet i biståndet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna där behoven är som störst och att avsluta biståndet till medelinkomstländer.

2013/14:U17 av Urban Ahlin m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet Översyn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet Mål för utvecklingssamarbete och bistånd.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet Resultat och ägarskap.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnittet Målgrupper, delmål och prioriteringar.

2013/14:U18 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hedra enprocentsmålet och ha en transparent redovisning av klimatfinansieringen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att åtaganden under Parisagendan bör genomföras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en analys av och instruktion för hur svenskt bistånd ska stödja en ekonomisk utveckling som inte urholkar naturkapital och minskar ekosystemens förmåga att leverera tjänster.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör tas fram vägledande principer för hantering av de målkonflikter som kan finnas mellan utveckling och miljömässigt hållbar utveckling.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör göras en djupare analys av hur olika aktörer samspelar i fråga om utvecklingsinsatser och utkrävande av ansvar.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör göras en översyn av utvecklingssamarbetets organisation, roller och hantering. Översynen ska belysa hur vi kan miljö- och klimatsäkra biståndet på bästa sätt liksom hur erfarenheterna från biståndet kan användas i de kanaler som finns och utvecklas för den internationella klimatfinansieringen.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:U310 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet med mänskliga rättigheter i utvecklingsländer i högre grad prioritera de sociala och ekonomiska rättigheterna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet i högre grad verka för och lyfta upp sambandet mellan att skapa grundläggande förutsättningar för kvinnor och deras möjlighet till utveckling.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet för jämställdhet ge högre prioritet åt satsningar för att bekämpa könsrelaterat och hedersrelaterat våld samt människohandel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i arbetet för flickors rättigheter i högre grad bör stödja insatser för att minska antalet flickaborter.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i arbetet för reproduktiv hälsa och rättigheter fokusera mer på att minska antalet oönskade graviditeter och aborter, med den motivation som anförs i motionen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i högre grad uppmärksamma och verka för barns rättigheter.